

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวพรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547

ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวพรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวพรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547

พรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์. (2547). ศึกษาเหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศา แสงศักดิ์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะของสังคม ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนิสิตระดับปริญญาโท แผน ก และ แผน ข สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2544-2546 จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีจำนวน 51 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้ t-test และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม ขึ้นไปใช้ F-test ในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบเป็นรายคู่ด้วย Scheffé's test โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows version 11.0

ผลการวิจัยพบว่า

1. เหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษานิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก
2. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีอายุต่างกัน มีเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุผลใจใน การเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่แตกต่างกัน
4. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่แตกต่างกัน
5. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสภาพทางการเรียนต่างกัน มีเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่แตกต่างกัน
6. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสถานที่เรียนต่างกัน มีเหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01ซึ่งพบว่านิสิตระดับปริญญาโท องค์กรักษ์ มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุด รองลงมาคือ
นิสิตระดับปริญญาโท ราชบุรี และนิสิตระดับปริญญาโท ประสานมิตรตามลำดับ

A STUDY ON THE MOTIVATION TO FURTHER GRADUATE STUDIES OF
MASTER DEGREE STUDENTS IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
MISS PUNARAI PRASITNARAPHUN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2004

Punnarai Prasitnaraphun. (2004). *A Study of Motivation in Taking the Educational Administration Program of Master's Degree Students, Srinakharinwirot University*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Adviser : Asst.Prof. Dr.Tasana Sawaengsakdi.

The Purpose of this research was to investigate motivation in taking the educational Administration program of Master's degree students, Srinakharinwirot University 5 aspects, namely social nature, professional advancement, social acceptability , self – development, and facility, as classifical by age, working experience, job nature, learning status, and learning location.

The sample used in this research included 196 regular and part-time Master's degree Students in the educational administration program, Srinakharinwirot University , in the Academic year 2001 – 2003 (B.E. 2544 – 2546). The instrument for collecting the data was The 5 point – rating – scale questionnaire, constructed by the researcher and approced by a group of experts, with 51 items. The statistics used for analyses of data included frequency, Percentage, means, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's test, computed by the computer program SPSS for window version 11.0

The research findings revealed as follows :

1. The motivation in taking the educational administration program of Master's degree students, Srinakharinwirot University, was at the high level.
2. The Master's degree students with different ages had motivation in taking the educational administration program , Srinakharinwirot University, with no difference.
3. The Master's degree students with different working experiences had motivation in taking the educational administration program , Srinakharinwirot University, with no difference.
4. The Master's degree students with different job natures had motivation in taking the educational administration program , Srinakharinwirot University, with no difference.
5. The Master's degree students with different ages had motivation in taking the educational administration program , Srinakharinwirot University, with no difference.
6. The Master's degree students with different learning locations had motivation in taking the educational administration program , Srinakharinwirot University, with statistically

significant difference at the .01 level, where by the Master's degree students at Ongkharak Campus had motivation at the highest level, following by the Master's degree students at Ratchaburi, and Master's degree students at Prasarnmit Campus, respectively.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร นัตถสุภกุล)

วันที่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ..2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ราชบัณฑิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์และกรรมการสอบ
สารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ความเอาใจใส่ของท่านเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้ง
คณาจารย์ในภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่กรุณา
ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ราชบัณฑิต รองศาสตราจารย์
ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วรรณรัตน์ อดีตผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ หัวหน้าฝ่าย
สร้างและพัฒนาแบบทดสอบ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือและแก้ไข แบบสอบถามให้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการบริหารการศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2544-2546
ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งเพื่อนๆ และทุกคนที่ให้
กำลังใจมาโดยตลอดทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณบิดามารดา และ
บูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

พรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	ภาควิชาบริหารการศึกษา.....	11
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉิน.....	19
	ความหมายของเหตุฉุกเฉิน.....	20
	ลักษณะของเหตุฉุกเฉิน.....	21
	ทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉิน.....	23
	ใจ.....	
	แนวความคิดเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉินในการศึกษา.....	27
	แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับเหตุฉุกเฉินในการเลือกเรียนต่อ.....	30
	ด้านลักษณะของสถาบัน.....	31
	ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ.....	34
	ด้านการยอมรับของสังคม.....	36
	ด้านการพัฒนาตนเอง.....	38
	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	40
	ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้นในการวิจัย.....	47
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	50
	งานวิจัยในประเทศ	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	57
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	107
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	116
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	118

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	โครงสร้างหลักสูตร สาขาบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	18
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
3	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	63
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวมทุกด้าน.....	64
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบัน.....	65
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ.....	66
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการยอมรับของสังคม.....	67
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการพัฒนาตนเอง.....	68
9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	69
10	ผลการเปรียบเทียบเหตุปัจจัยในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ระหว่าง 35-45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป ในภาพรวม 5 ด้าน.....	70

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการเปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของ นิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในด้านลักษณะของสถาบัน.....	70
12	การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในด้านลักษณะของสถาบัน.....	71
13	ผลการเปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ.....	71
14	ผลการเปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในการยอมรับของสังคม.....	72
15	ผลการเปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในการพัฒนาตนเอง.....	72
16	ผลการเปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	73
17	เปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต ระดับปริญญาโท ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน จำแนกตามด้านต่างๆ ..	73
18	เปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีลักษณะการปฏิบัติงาน ต่างกัน จำแนกตามด้านต่างๆ.....	74
19	เปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต ระดับปริญญาโท ที่มีสถานภาพทางการเรียนต่างกัน จำแนกตามด้านต่างๆ.....	75

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียน ในภาพรวม 5 ด้าน	75
21 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวม 5 ด้าน	76
22 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียน ในด้านลักษณะของสถาบัน	77
23 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะ ของสถาบัน.....	77
24 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียนใน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ.....	78
25 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้าน ความก้าวหน้าในอาชีพ.....	79
26 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียน ในด้านการยอมรับของสังคม.....	79
27 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการยอมรับ ของสังคม.....	80
28 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียน ในด้านการพัฒนาตนเอง.....	81

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียน ในด้านการพัฒนาตนเอง	81
30 ผลการเปรียบเทียบเหตุุงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	82
31 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สถานที่เรียน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	83
32 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชา การบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ..	84

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดในการศึกษา.....	10

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาคือการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์อย่างต่อเนื่องทุกด้าน เนื่องจากคุณภาพของคนเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ และการศึกษาควรจะเป็นการปลูกฝังสร้างเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ การเลือกตัดสินใจและการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ลีลาภรณ์ นาคทรพร. 2531 : 47) ตามวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาในอนาคต ที่รัฐบาลได้กำหนดความสำคัญของการศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) พัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” ให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ รู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในรูปแบบวิธีการหลากหลายต่อไปได้ และรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร และสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 24-25) ส่งผลให้คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539 : 89) กำหนดแนวคิดไว้ว่าการอุดมศึกษานอกจากจะมีบทบาทในการผลิต และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน และภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ยังต้องพัฒนาวิชาการ ตลอดจนองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น เป็นการสร้างผู้นำและปัญญาชน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (2545-2549) ที่ระบุให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาอุดมศึกษา คือ การทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยสถาบันการศึกษา

ขั้นสูงต้องสร้างคุณภาพในการผลิต และพัฒนาศักยภาพมนุษย์ระดับกลางและระดับสูง ให้ทัดเทียมกับนานาชาติ เพื่อมุ่งสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ (knowledge based society) จนสามารถพัฒนาตนเอง ถึงขั้นสร้างงานของตนเองได้ และการที่สถาบันอุดมศึกษา จะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ จำเป็นต้องมีลักษณะของสถาบันที่เป็นวิชาการวิชาชีพ เสริมทักษะที่เป็นความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นชุมชน โดยมีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา. 2543 : 12-13)

ดังจะเห็นได้ว่าการศึกษาระดับสูงนี้ มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และสำคัญต่อตัวผู้เรียนด้วย เพราะเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพที่ขึ้นนำและยกฐานะของตนเองในสังคมได้ ปัจจุบันการได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษายังเป็นการแสดงคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับการดำรงตำแหน่งหัวหน้างานหรือเป็นผู้นำในธุรกิจองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งตำแหน่งในทางการบริหาร

กิจการบ้านเมือง (มันทนา สานติวัตร และคณะ. 2543 : 1) จึงอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการสร้างผู้นำทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และเมื่อมีผู้นำที่ดีจะทำให้ สังคมเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ก็ย่อมมีความต้องการกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงเพื่อมาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เจริญงอกงามยิ่ง ๆ ขึ้นไป ความต้องการของสังคมนี้เองจะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลมีความต้องการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น ประเทศไทยก็ตระหนักถึงความสำคัญข้อนี้ ซึ่งเห็นได้จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้มีการปรับโครงสร้างสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งแต่เดิมจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ให้ปรับเปลี่ยนตนเองมาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญา ในสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการขยายโอกาสให้บุคคลได้เข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งให้การศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การศึกษาของประเทศไทย (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 ข : 41) โดยเริ่มเปิดรับนิสิตรุ่นแรกเมื่อ พ.ศ.2496 และเปิดรับนิสิตใน 4 สาขาวิชา คือ สาขาการประถมศึกษา สาขาการมัธยมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และสาขาอาชีพศึกษา โดยผู้สมัครต้องมีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี ในด้านการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยได้มุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ คุณธรรม รู้จักพัฒนาและเสียสละเพื่อประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ ตามวัตถุประสงค์ที่ให้การศึกษาวិชาการ ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2519 : 21 ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2541) นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้ขยายระดับการศึกษาออกไปถึงระดับปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกในประเทศไทย ปัจจุบันได้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี จำนวน 82 วิชาเอก ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 6 วิชาเอก ระดับปริญญาโท จำนวน 58 วิชาเอก และระดับปริญญาเอก จำนวน 19 วิชาเอก (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2546 ก : 2-3) ในส่วนของสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยมีนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนที่อยู่ห่างไกลในส่วนภูมิภาค เพื่อรองรับนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และตอบสนองกระแสการเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการการศึกษา โดยภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ดำเนินการเปิดสอนที่ประสานมิตร และมีโครงการร่วมมือ 2 โครงการ คือ โครงการร่วมมือระหว่าง จังหวัดนครนายก และโครงการร่วมมือกับ

วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจที่จะเข้าศึกษาต่อกันมากขึ้น ตามสถิติรวมทั้ง 3 แห่งดังนี้ ในปีการศึกษา 2544 มีผู้สมัครสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อใน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจำนวน 286 คน รับได้ จำนวน 129 คน ปีการศึกษา 2545 มีผู้สมัคร จำนวน 241 คน รับได้ จำนวน 120 คน ปีการศึกษา 2546 มีผู้สมัครจำนวน 133 คน รับได้ จำนวน 120 คน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2546 ข : 3 - 4)

จากข้อมูลการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท มีผู้สนใจ ศึกษาต่อสาขาวิชาการบริหารการศึกษามาก มีการแข่งขันในอัตราที่สูง ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 2) ได้กล่าวว่า การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษานั้น แต่ละคนอาจมีเหตุผลสูงในการศึกษาของแต่ละ บุคคลแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะและโอกาส รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น นำไปพัฒนางานใน หน้าที่ให้เจริญก้าวหน้า แสวงหาความก้าวหน้าและความมั่นคงในชีวิตการทำงาน มีความมุ่งหวัง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ความมีชื่อเสียงเกียรติยศ ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา ต้องการมีความรู้ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น ค่านิยมในปริญญา ซึ่งมีพื้นฐานแนวคิดตามทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ สอดคล้องกับนักการศึกษาที่มีชื่อเสียง ชาวอเมริกัน โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1980 : 31-51) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 6 ด้าน คือ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการในการเจริญงอกงาม ความต้องการได้รับความ มั่นคงปลอดภัย ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ความต้องการความรัก และความต้องการ ได้รับการยอมรับ กอปรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 4 ให้การศึกษายเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญ งามของบุคคลและสังคม ในมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 :2-6) จากเหตุผลดังกล่าว และแนวคิดของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 รวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาระดับสูงที่ต้องการตอบสนองสังคมไทย ให้มี ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นผู้นำ ทั้งทางวิชาการและทักษะอาชีพให้มีจำนวนมากขึ้น เพื่อสร้างสังคมแห่ง ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ทำให้เกิดการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษามากขึ้น ภาควิชา การบริหารการศึกษา เป็นแห่งหนึ่งที่รองรับการให้โอกาสทางการศึกษาระดับสูง จึงเป็นเหตุผล ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาเหตุผลสูงใจในการเลือกเรียนของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยงานวิจัยเรื่องนี้ทำการศึกษาถึงเหตุผลสูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของ นิติระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีตัวแปรตาม 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะ ของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย

วางแผนการบริหารหลักสูตร และวางแผนการรับนิสิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของ
สังคมไทยในปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับ
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2544 – 2546 ใน 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะ
ของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และ
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2544-2546 ด้านลักษณะของ
สถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้าน
สิ่งอำนวยความสะดวก ตามตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ
สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเหตุปัจจัยในการเลือกเรียน
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าว
หน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย วางแผนการบริหาร
หลักสูตร และวางแผนการรับนิสิต
2. คณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถนำ
ข้อมูลไปพัฒนาการวางแผนในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและสังคมปัจจุบัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหาร
การศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2544 – 2546
ใน 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม

ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยศึกษาว่านิสิตมีเหตุจูงใจในแต่ละด้านในระดับใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบเหตุจูงใจของนิสิตตามตัวแปร อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาโท แผน ก และแผน ข สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2544 - 2546 จำนวน 331 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท แผน ก และแผน ข สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2544 – 2546 จำนวน 196 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, Taro. 1967) ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 อายุ

3.1.1.1 ต่ำกว่า 35 ปี

3.1.1.2 35-45 ปี

3.1.1.3 46 ปี หรือมากกว่า

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.2.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.2.2 10 ปี หรือมากกว่า

3.1.3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

3.1.3.1 ทำงานราชการ

3.1.3.2 ทำงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ

3.1.4 สถานภาพทางการเรียน

3.1.4.1 แผน ก (ภาคปกติ)

3.1.4.2 แผน ข (ภาคพิเศษ)

3.1.5 สถานที่เรียน

3.1.5.1 ประสานมิตร

3.1.5.2 องค์กรักษ์

3.1.5.3 ราชบุรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2544 – 2546 ใน 5 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 เหตุสนใจด้านลักษณะของสถาบัน
- 3.2.2 เหตุสนใจด้านความก้าวหน้าในอาชีพ
- 3.2.3 เหตุสนใจด้านการยอมรับของสังคม
- 3.2.4 เหตุสนใจด้านการพัฒนาตนเอง
- 3.2.5 เหตุสนใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 ตามความในมาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หมายถึง หลักสูตรและการเรียนการสอนที่ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านบริหารการศึกษา
3. นิสิตระดับปริญญาโท หมายถึง ผู้ที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท แผน ก และแผน ข สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร องค์กรฯ และโครงการความร่วมมือ ณ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ปีการศึกษา 2544 ถึงปีการศึกษา 2546
4. เหตุสนใจ หมายถึง สภาวะใด ๆ ก็ตามที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา
5. เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่กระตุ้นหรือผลักดันให้นิสิตระดับปริญญาโท เลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งเหตุสนใจออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
 - 5.1 ด้านลักษณะของสถาบัน หมายถึง ความมีชื่อเสียง ในการผลิตผู้บริหารการศึกษาที่เป็นผู้นำแบบมืออาชีพ มีความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม มีโครงสร้างหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ทันต่อความต้องการของสังคมไทย มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา มีการบริหารจัดการที่ดีของภาควิชา และของอาจารย์ผู้สอนในด้านการ

สอบคัดเลือก การเรียน การวิจัย

5.2 ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง ความต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพ ความก้าวหน้าในสายงานของตน และความต้องการความรู้เพื่อเปลี่ยนอาชีพเมื่อเรียนจบการศึกษา

5.3 ด้านการยอมรับของสังคม หมายถึง ค่านิยมที่บุคคลต้องการจะได้รับการยกย่องนับถือและการยอมรับจากสังคม ได้ยกระดับฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม

5.4 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง ความต้องการความรู้ใหม่ๆ ทั้งด้านวิชาการและทักษะอาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

5.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ความสะดวกในการเดินทางมาสถาบัน เนื่องจากที่พักอยู่ใกล้กับสถาบัน หรือสะดวกในการคมนาคม ค่าเล่าเรียนไม่สูงมากเมื่อเทียบกับสถาบันอื่นๆ มีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนจะเป็นที่น่าพอใจ เช่น บริเวณสถานที่อาคารเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์ทางการศึกษา การบริการ และสวัสดิการนักศึกษา มีหลักสูตรและสาขาวิชา มีมาตรฐานทั้งคุณภาพของเนื้อหา และช่วงเวลาที่สามารถศึกษาอย่างแน่นอน

6. อายุ หมายถึง อายุจริงของนิสิตระดับปริญญาโท ตามปีปฏิทิน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 35 ปี กลุ่มอายุตั้งแต่ 35-45 ปี และกลุ่มอายุตั้งแต่ 46 ปีหรือมากกว่า

7. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง การปฏิบัติภารกิจงานที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานติดต่อกัน แบ่งออกเป็น ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปี หรือมากกว่า

8. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะการทำงานของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทำงานราชการ และกลุ่มทำงานเอกชน / รัฐวิสาหกิจ

9. สถานภาพทางการเรียน หมายถึง การเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แผน ก และแผน ข ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 ถึงปีการศึกษา 2546

9.1 แผน ก หมายถึง การศึกษาภาคปกติ ที่ใช้ระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาคือ ภาคต้นและภาคปลาย มีระยะเวลาเรียนแต่ละภาคการศึกษา ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ จัดการเรียนการสอนในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลา 08.00 – 16.00 น. และ

ประกอบด้วยหน่วยกิตปริญญานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และหน่วยกิตรายวิชาไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต

9.2 แผน ข หมายถึง การศึกษาภาคพิเศษ ที่จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาคือ ภาคต้น ภาคปลาย และภาคฤดูร้อน มีระยะเวลาเรียน ไม่น้อยกว่า 21 สัปดาห์ จัดการเรียนการสอนในวันศุกร์ ระหว่างเวลา 17.00 – 20.00 น. และวันเสาร์-อาทิตย์ ระหว่างเวลา 08.00 – 16.00 น. โดยไม่ต้องทำปริญญานิพนธ์ แต่ต้องมีหน่วยกิตรายวิชาที่ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยทำสารนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

10. สถานที่เรียน หมายถึง สถานที่ที่ผลิตปริญญาโท เข้าศึกษาภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 3 แห่ง คือ ประสานมิตร องค์กรักษ์ และราชบุรี

กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัย สรุปเป็นกรอบความคิดดังนี้

โนลส์ (สววัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1980 : 31-51) นักการศึกษา ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษา คือความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนประสบความพึงพอใจได้
2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่าความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self – Actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ นั่นเอง
3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตนเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบจะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากกิจกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย
4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องผจญภัยและเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อกับหน้าที่งานประจำที่ซ้ำซาก

(Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความขัดแย้งอย่างเด่นชัด เนื่องจากความต้องการได้รับการตอบสนองและแนวความคิดใหม่ ๆ

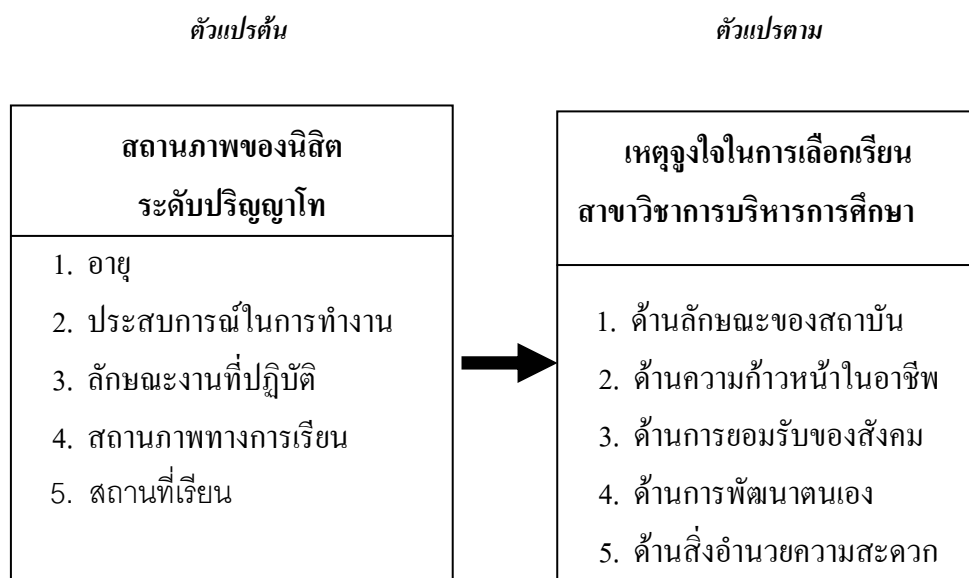
5. ความต้องการทางด้านการรัก (The Need for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านการสังคม คือต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ประสิทธิภาพ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่าคุณค่า

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดทฤษฎีของโนลส์ในข้อ 1 คือ ความต้องการทางกายภาพในด้านความสะดวกในการเดินทาง การได้ยินได้เห็นสถาบันการศึกษาที่มีสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีการศึกษา และหลักสูตรการเรียนที่มีมาตรฐานมาเป็นเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านลักษณะสถาบัน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ทฤษฎีของโนลส์

ในข้อ 4 คือ ความต้องการได้รับการตอบสนองใหม่มาเป็นกรอบความคิดของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ทฤษฎีของโนลส์ในข้อ 5 และข้อ 6 คือ ความต้องการทางด้านการรักและความต้องการได้รับการยอมรับ เป็นกรอบความคิดของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนด้านการยอมรับของสังคม เพราะมนุษย์ทุกคนต้องการความรักและการยอมรับจากคนรอบข้างและสังคม เมื่อได้เรียนรู้สูงขึ้นในสถาบันอันมีชื่อเสียง ทำให้เกิดความรู้สึกว่าคุณค่า ทฤษฎีของโนลส์ในข้อ 2 และข้อ 3 คือ ความต้องการในการเจริญก้าวหน้าและความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย เป็นกรอบความคิดในการเลือกเรียนด้านการพัฒนาตนเอง เนื่องจากผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้านวิชาการและทักษะอาชีพ อีกทั้งต้องการความมั่นคงในอาชีพท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต้นเป็น สถานภาพของนิสิตระดับปริญญาโท โดยแบ่งเป็น อายุ ประสิทธิภาพในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นิสิตปริญญาโทที่มีอายุต่างกัน มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกัน (รังสรรค์ แสงสุข และคณะ. 2544 : 73) นิสิตปริญญาโทที่มีอาชีพรับราชการมีแรงจูงใจสูงกว่า นิสิตที่มีอาชีพไม่รับราชการ ในด้านการนำความรู้ไปช่วยสังคมและนำไปพัฒนาครอบครัวและหน่วยงาน และนิสิตภาคพิเศษวิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีแรงจูงใจสูงกว่านิสิตวิชาเอกต่างสาขา (รังรอง สิทองดี. 2535 : 254 - 255) โดยกรอบความคิดสามารถเขียนเป็นแผนภูมิ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการศึกษา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเรื่องเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษานิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

1. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีอายุต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน
3. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน
4. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสถานภาพทางการเรียนต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน
5. นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสถานที่เรียนต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังจะได้นำเสนอ ดังนี้

1. ภาควิชาการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุจูงใจ
 - 2.1 ความหมายของเหตุจูงใจ
 - 2.2 ลักษณะของเหตุจูงใจ
 - 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุจูงใจ
 - 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการศึกษา
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนต่อ
 - 3.1 ด้านลักษณะของสถาบัน
 - 3.2 ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ
 - 3.3 ด้านการยอมรับของสังคม
 - 3.4 ด้านการพัฒนาตนเอง
 - 3.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระในการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

1. ภาควิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือกำเนิดมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2492 ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2496 และได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งมีความหมายว่า มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร มีชื่อย่อว่า มศว (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2540 : 17)

ปัจจุบันนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย คณะวิชา 12 คณะ 1 สถาบัน 3 สำนัก บัณฑิตวิทยาลัย และสำนักงานอธิการบดี ดังนี้ คือ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โครงการจัดตั้งคณะสหเวชศาสตร์ โครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา สำนักคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย และสำนักงานอธิการบดี

นอกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะมีที่ทำการอยู่ที่ประสานมิตรแล้ว ยังมีที่ทำการอยู่อีกแห่งหนึ่งที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องครักษ์ ซึ่งมีคณะวิชาที่ดำเนินการสอนอยู่ คือ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ โครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ศูนย์องครักษ์นี้มีหน่วยงานที่สำคัญ เช่น ศูนย์แพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และศูนย์กีฬาสรินทร (คณะกรรมการนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 1-3)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีสัญลักษณ์เกี่ยวกับสี ปรัชญา และตราของมหาวิทยาลัย ซึ่งบ่งบอกถึงแนวความคิดดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 20)

1. สี ใช้สีเทา – แดง มีความหมายดังนี้ สีเทาเป็นสีของสมอง หมายถึง ความเฉลียวฉลาด สีแดงเป็นสีของเลือด หมายถึง ความกล้าหาญ ฉะนั้นสีเทา – แดง จึงหมายความว่า มีทั้งความเฉลียวฉลาดและความกล้าหาญ

2. ปรัชญา คือ “การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Educational is Growth และตรงกับภาษาบาลีว่า “สิกขา วิรุพหิ สมุปตฺตา” ซึ่งหมายถึง การเติบโตอย่างได้สัดส่วนเหมาะสมกับกาลเทศะทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

3. ตรา หรือสัญลักษณ์ ใช้เป็นรูปกราฟ ซึ่งแสดงถึงความเจริญงอกงามทางการศึกษา

นโยบายคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภายใต้การบริหารงานของคณบดีคนปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุภกุล ได้เสนอนโยบายการบริหารงานคณะศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2543-2547 ในระดับปริญญาตรีจะเป็นการปลูกฝังเรื่องวิชาชีพการศึกษา ตั้งแต่เริ่มต้นและที่สำคัญ คณะศึกษาศาสตร์ มีศักยภาพในการผลิตได้ดีทัดเทียมกับสถาบันอื่น ๆ ส่วนระดับบัณฑิตศึกษามี 2 ระดับ คือ ปริญญาโท และปริญญาเอก มีแนวทางในการบริหาร คือ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม และวิชาการที่ทันสมัย มองหาจุดเน้นของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนสนใจที่จะมาเรียนมากขึ้น การสร้างหลักสูตรใหม่ ๆ เพิ่มเติมให้มากขึ้น เพราะหลักสูตรเก่าอาจจะมีคนสนใจน้อยลง ฉะนั้นการปรับหลักสูตรใหม่ มีผลทำให้ผู้สมัครทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีจำนวนมากขึ้น และโดยเฉพาะในระดับ

นั่นหมายถึง การมีคนสมัครเรียนเป็นจำนวนน้อย ทำให้มีโอกาเลือกผู้เรียนในขีดจำกัดลง และการพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ หลักสูตรใหม่ให้ไปสู่ระดับปริญญาเอกให้ได้ เพื่อจะรองรับมหาบัณฑิตทางการศึกษาที่จะสำเร็จมาจากสถาบันอื่น ๆ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 ก : 8)

จากประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะเห็นว่า สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้มีการเจริญเติบโตตามการจัดการศึกษาให้ประเทศชาติ ดังจะเห็นจากการขยายคณะวิชา เพราะจำนวนสาขาการศึกษา อีกทั้ง ขยายวิทยาเขตออกไปอีกหลายแห่ง จนเป็นที่ยอมรับในชื่อเสียงของสังคมไทยระดับประเทศ ซึ่งเป็นเหตุจูงใจหนึ่งในการเลือกเข้าศึกษาต่อของผู้สมัคร ที่จะเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบันที่ดี โดยเฉพาะในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การสอนวิชาการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เริ่มมีขึ้นพร้อมการสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อปี พ.ศ.2497 โดยวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เปิดสอนนิสิตระดับปริญญาทางการศึกษารวม 4 สาขา ได้แก่ สาขาการบริหารการศึกษา สาขาการประถมศึกษา สาขามัธยมศึกษา และสาขาการอาชีวศึกษา ซึ่งสาขาการบริหารการศึกษาเป็น 1 ใน 4 สาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ต่อมา มหาวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาต่างๆ รวมทั้งสาขาการบริหารการศึกษาที่สำเร็จออกไปทำหน้าที่ครู อาจารย์ และผู้บริหารการศึกษาอยู่ทั่วประเทศมีจำนวนมากพอแล้ว จึงเห็นสมควรจะยกระดับความรู้ความสามารถของผู้บริหารการศึกษาให้สูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง เพื่อให้ทันกับความต้องการและเกิดผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศยิ่งๆ ขึ้น จึงได้เปิดสอนวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นในปีการศึกษา 2515 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 ข : 3)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดทำการสอนหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโท ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 โดยปัจจุบันมีที่ตั้ง คือ เลขที่ 114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 เมื่อเริ่มแรกรับผดชอบหลักสูตร 2 ระดับ คือ ปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา และระดับปริญญาตรีเฉพาะวิชาโท เพื่อให้บริการกับนิสิต สาขาการประถมศึกษา และสาขามัธยมศึกษา ต่อมาได้ยกเลิกหลักสูตรระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา หลักสูตรนี้มุ่งพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารการศึกษาให้สูงขึ้นผู้ริเริ่ม คือ

รศ.ดร.สุภรณ์ ศรีพหล ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาในขณะนั้น (ประมาณปี พ.ศ.2516) ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆ และต่อมาได้ขยายการบริการสู่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยจัดสอนภาคพิเศษ เฉพาะเย็นวันศุกร์ วันเสาร์ และวันอาทิตย์ ซึ่งขณะนี้ได้ให้บริการแก่นิสิตที่เรียนที่ประสานมิตรภาคปกติ เป็นรุ่นที่ 31 และ นิสิตภาคพิเศษเป็นรุ่นที่ 15 ต่อมา รศ.ดร. อารี สันทนต์ ได้ริเริ่มหลักสูตรปริญญาเอก โดยประสานงานกับ The Ontario Institute for Studies in Education, University of Toronto, Canada. การเปิดรับนิสิตปริญญาเอกมิได้เปิดรับทุกปี ขณะนี้มีนิสิตปริญญาเอกเป็นรุ่นที่ 8 นอกเหนือจากการเปิดสอนหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ภาควิชายังให้บริการทางวิชาการโดยความร่วมมือระหว่างจังหวัดนครนายกเป็นรุ่นที่ 6 และวิทยาลัยเทคนิคราชบุรีกับบัณฑิตวิทยาลัยเป็นรุ่นที่ 4 โดยเปิดหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง โดยภาควิชาการบริหารการศึกษาเป็นผู้ดำเนินงานด้านการเรียนการสอน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 ก : 1)

เพื่อการผลิตบัณฑิตที่สนองตอบความต้องการของสังคมและประเทศชาติ สาขาการบริหารการศึกษาได้กำหนด ปรัชญาการศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหารการศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ (คณะกรรมการนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา. 2544 : 3-4)

โดยมีปณิธาน ภาควิชาการบริหารการศึกษา คือ มีความมุ่งมั่นในการสร้างและพัฒนาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา ให้เป็นผู้นำทางการศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีบุคลิกภาพ มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม และมีวิสัยทัศน์ เป็นหน่วยงานที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพสูงทุกระดับมีบทบาทเป็นผู้นำทางการบริหารการศึกษา เป็นต้นแบบของการจัดการศึกษาที่มีความเป็นสากลสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

โดยมีพันธกิจ ดังนี้ จัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และคุณธรรม จริยธรรม ปรับปรุงหลักสูตรทุกระดับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิทยาการ และเทคโนโลยี ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นความสมดุลระหว่างการศึกษในห้องเรียนกับนอกห้องเรียน และพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของนิสิต ส่งเสริมให้คณาจารย์จัดทำเอกสารทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นตำราประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา สร้างความร่วมมือกับศิษย์เก่า สถาบันการศึกษา สถาบันอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจัดทำฐานข้อมูลของอาจารย์และนิสิต ทั้งนิสิตปัจจุบันและศิษย์เก่า

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการให้มีหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นสากล สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองตอบความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะเป็นผู้บริหาร เป็นนักวิชาการบริหารและเป็นผู้วิจัยทางการ

บริหาร เพื่อผลิต สังเคราะห์ เผยแพร่ และประยุกต์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา เพื่อ
จัดให้มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ และเพื่อพัฒนา
บุคลากรของภาควิชาการบริหารการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม

โดยมีเป้าหมาย คือ ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาคุญบัญญัติ สาขาการบริหารการศึกษา
ในปี 2545 คณาจารย์จัดทำตารางประกอบการสอนอย่างน้อยคนละ 1 รายวิชา คณาจารย์มีผลงานวิจัย
อย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง นิสิตได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้นอกห้องเรียนทุกรายวิชาตามความ
เหมาะสม ภาควิชาจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาการศึกษา
ของชาติ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และจัดทำวารสารภาควิชาการบริหารการศึกษา ภาคเรียนละ 1 ฉบับ

สรุปได้ว่า สาขาการบริหารการศึกษา มุ่งผลิตผู้บริหารการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นสากล
วัตถุประสงค์เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการใช้
ทฤษฎีหรือหลักการบริหารในการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน มีความรู้
ความสามารถในการค้นคว้าและวิจัยทางการบริหารการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการใช้
ผลการวิจัยหรือทฤษฎีหรือหลักการทางการบริหารการศึกษา ในการปฏิบัติงาน โครงการ และการ
เขียนตำรา และมีความรู้ความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ทางการบริหารการศึกษา สำหรับด้าน
นโยบายการบริหาร สาขาการบริหารการศึกษา แบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านนโยบายการผลิต
บัณฑิตทางการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ด้านนโยบายการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ด้าน
นโยบายด้านการบริหารงานในภาควิชาการบริหารการศึกษา ด้านนโยบายด้านการประกันคุณภาพ
การศึกษา ด้านนโยบายด้านกิจการนิสิต ด้านนโยบายด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และด้าน
นโยบายด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้

ด้านนโยบายการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ภาควิชาการ
บริหารการศึกษาเปิดสอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาสองระดับ คือ ระดับปริญญาโท และ
ปริญญาเอก การผลิตบัณฑิตจะมีแนวทางดังนี้ คือ ผลิตคุญบัญญัติและมหาบัณฑิตทางการบริหาร
การศึกษาให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยสร้างและพัฒนาผู้นำทาง
การศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นสากล เป็นเลิศทางการบริหารวิชาการ และเปี่ยมด้วยคุณธรรม
จริยธรรม ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาคุญบัญญัติ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม
สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม วิทยาการและเทคโนโลยี รวมทั้ง พ.ร.บ. การศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.2542 และสร้างหลักสูตรใหม่เพิ่มเติมให้มากขึ้น เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
ทางการบริหารการศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเข้ามาเป็นนิสิต ด้าน
นโยบายการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาจะได้รับการส่งเสริม

เพิ่มพูนศักยภาพในหลายๆ ด้าน ทั้งการฝึกอบรม การสัมมนาวิชาการบริหารร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่น หรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และนำประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการศึกษาดูงานต่างประเทศระยะสั้น เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการและการวิจัยของคณาจารย์ให้ได้รับตำแหน่งทางวิชาการสูงขึ้น เพื่อความก้าวหน้าและประโยชน์ของการนำมาพัฒนาการเรียนการสอน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสอน โดยเฉพาะการใช้วัสดุครุภัณฑ์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ด้านนโยบายด้านการบริหารงานในภาควิชาการบริหารการศึกษา การบริหารงานในภาควิชาการบริหารการศึกษาจะสานต่อนโยบายเดิมที่ได้ทำไว้ดีแล้ว และจะให้ความสำคัญกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม มีความเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ การสร้างภาพลักษณ์ของภาควิชาให้เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น ด้านนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษาจะดำเนินการประกันคุณภาพ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพภายใน เพื่อการพัฒนาปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด และให้มีความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากภายนอก ด้านนโยบายด้านกิจการนิสิต นิสิตภาควิชาการบริหารการศึกษา ทั้งนิสิตระดับดุสิตบัณฑิตและระดับมหาบัณฑิตที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งที่ประสานมิตร องค์กรักษ์ และราชบุรี จะจัดให้นิสิตได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ยังจัดโครงการส่งเสริมนิสิตทั้งด้านวิชาการ สังคม สุขภาพอนามัย และบุคลิกภาพ จัดบริการนิสิตในด้านการให้คำปรึกษาในลักษณะ Office Hour ของอาจารย์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้านนโยบายด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จะส่งเสริมสนับสนุนให้ได้นำความรู้ความสามารถ ไปให้ความช่วยเหลือในการบริหารทางวิชาการแก่สังคม เช่น การเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่างๆ การเขียนบทความเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา เป็นต้น รวมทั้งการดำเนินงานโครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาบุคลากรร่วมกับหน่วยงานอื่น และด้านนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์กิจการงานของภาควิชา เผยแพร่ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา โดยการประสานสัมพันธ์กับศิษย์เก่า จัดทำวารสารภาควิชาการบริหารการศึกษา จัดป้ายนิเทศแนะนำกิจกรรมของภาควิชาและประกาศยกย่องศิษย์เก่าที่ประกอบคุณงามความดีแก่วงการการศึกษาทั้งอดีตและปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 ก : 4-5)

สรุปนโยบายสาขาการบริหารการศึกษา คือ การทำให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี ตอบสนองปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ให้สำเร็จลุล่วงไปตามที่ภาควิชาได้ตั้งปณิธานไว้

ดังนั้นหลักสูตรจึงเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษามีความหมายแตกต่างกับหลักสูตรประถมและมัธยมศึกษา หลักสูตรเป็นโปรแกรมการศึกษา ซึ่งเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงสภาพการจัดดำเนินการของแต่ละสถาบัน (ปทีป เมธาคุณวุฒิ. 2532 : 1) ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความหลากหลายในเรื่องหลักสูตรหรือโปรแกรมการศึกษา หลักสูตรจะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลผลิตหรือผู้สำเร็จการศึกษา ดังที่มีการให้ความหมายของหลักสูตร คือ แผนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษา วิธีการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ ตลอดจนการประเมินผล หลักสูตรจะสะท้อนให้เห็นปรัชญาการศึกษา สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในโครงสร้างและแนวความคิดในเรื่องการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 ข : 14)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ใช้ชื่อหลักสูตรประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา ว่า “หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา” (Master of Education Program In Educational Administration) ใช้ชื่อเดิมว่า “การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)” (Master of Education (Educational Administration)) และใช้ชื่อย่อว่า กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) (M.Ed. (Educational Administrator)) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยจึงได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ตามเหตุผลดังกล่าวนี้ พร้อมกับมีปรัชญา คือ สร้างและพัฒนาผู้นำทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นสากล เข้าถึงบริบททางวัฒนธรรม เป็นเลิศทางการบริหารวิชาการ และเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จึงแบ่งออกเป็น 2 แผน ดังนี้

แผน ก เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและระบบคุณค่าแห่งสังคมไทยโดยรวม ท้องถิ่นและชุมชน
2. เป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก้าวทันมิติแห่งการเปลี่ยนแปลง
3. มีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อประโยชน์ต่อการบริหาร การศึกษาให้บรรลุผล
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน

5. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีคุณธรรมจริยธรรม

แผน ข เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและระบบ คุณค่าแห่งสังคมไทยโดยรวม ท้องถิ่นและชุมชน
2. เป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก้าวทันมิติแห่งการ เปลี่ยนแปลง
3. มีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้า สามารถนำเอาทฤษฎีหรือผลการวิจัย ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการบริหารการศึกษา
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน
5. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและมีคุณธรรมจริยธรรม

ซึ่งได้เริ่มใช้หลักสูตรใหม่ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 (บัณฑิตวิทยาลัย, 2543 ก : 1-2) โดยมีโครงสร้างหลักสูตร รวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตรอย่างน้อย 40 หน่วยกิต โดยแบ่ง ออกเป็น 5 หมวดวิชา แบ่งเป็นแผน ก และแผน ข ดังนี้

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตร สาขาบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

		แผน ก	แผน ข
1. หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	ไม่น้อยกว่า	8	8
2. หมวดวิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	18	24
วิชาเอกบังคับ		12	12
วิชาเอกเลือก		6	12
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	2	2
4. วิทยานิพนธ์		12	-
5. หมวดวิชาประสบการณ์การวิจัย/การศึกษา	ไม่น้อยกว่า	-	6
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร		40	40

ที่มา : บัณฑิตวิทยาลัย, (2543 ก). หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชา การบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2543. หน้า 5.

การเข้าศึกษาระดับปริญญาโทภาควิชาการบริหารการศึกษา คุณสมบัติเฉพาะของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาระดับปริญญาโทผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้คือ มีประสบการณ์การทำงานทางด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาหรือการบริหารองค์กร หลังจากจบปริญญาตรีมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือการบริหารองค์กรไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีใบรับรองของผู้บังคับบัญชาตามแบบของมหาวิทยาลัย และต้องนำเอกสารที่ต้องส่งพร้อมใบสมัคร คือ สำเนาใบรายงานผลการศึกษา (Transcript) ในระดับปริญญาตรี ใบรับรองของผู้บังคับบัญชาตามที่ระบุในข้อ 1 (แบบ บห1) และแบบกรอกประวัติและผลงานตามแบบของมหาวิทยาลัยฯ (แบบ บห2) สำหรับรายละเอียดของการสอบคัดเลือก ก็จะไม่มี การสอบข้อเขียนวิชาเอก แต่จะให้คณะกรรมการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครในเรื่องความรู้ และประสบการณ์ โดยพิจารณาจาก ใบรายงานผลการศึกษา ใบรับรองของผู้บังคับบัญชาตามที่ระบุในข้อ 1 (แบบ บห1) แบบกรอกประวัติและผลงานตามแบบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (แบบ บห 2) และความสามารถในการใช้ภาษาไทยทั้งการพูดและการเขียน จากนั้นคณะกรรมการ จะคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อให้เข้าสอบความสามารถในการใช้ภาษาไทย และสอบสัมภาษณ์วิชาการตามวัน และเวลาที่แจ้งให้ทราบ ในการสอบสัมภาษณ์จะพิจารณาจากความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาทั่วไป การวิจัยและนุคลิกภาพ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ. 2544 : 14)

จะเห็นว่า สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีการจัดการศึกษา ที่ชัดเจนในทุกด้าน ในด้านนโยบาย การผลิตมหาบัณฑิตทั้งแผน ก และแผน ข มุ่งที่จะผลิตนักบริหารการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านหลักสูตร ได้มีการจัดโครงสร้างที่เหมาะสมชัดเจน และแจ้งให้ผู้สมัครสอบเข้าศึกษาต่อ ทราบก่อนล่วงหน้า เพื่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อ อีกทั้งมีการประกาศคุณสมบัติของผู้สมัคร ว่าผู้มีสิทธิ์สมัครสอบคัดเลือก ควรมีคุณสมบัติประการใดบ้าง ทำให้เกิดเหตุจูงใจที่ดี ด้านลักษณะของสถาบัน ว่ามีหลักการแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการสอบคัดเลือก และมีเป้าหมายแนชัดในการวัด การศึกษา

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุจูงใจ

ในการทำวิจัยสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ทฤษฎีแนวคิด และหลักการที่นำมาเป็นฐานคิดของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เพื่อให้กรอบความคิดในการทำวิจัยมีความเด่นชัดในเรื่องที่กำลังดำเนินการวิจัยอยู่ ต่อไปนี้จะกล่าวถึง ความหมายและเหตุจูงใจ ลักษณะของเหตุจูงใจ ทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุจูงใจ และแนวความคิดเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการศึกษา

2.1 ความหมายของเหตุจูงใจ

การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง สิ่งที่ต้องพิจารณาคืออะไร เป็นต้นเหตุ หรือเป็นตัวผลักดันให้เกิดการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น ซึ่งต้นเหตุที่เป็นตัวผลักดันดังกล่าว อาจเรียกได้ว่าเป็นเหตุจูงใจ การศึกษาเรื่องเหตุจูงใจ จึงเป็นการศึกษาถึงเหตุที่กระตุ้นให้อิทธิพลเกิด พฤติกรรม สุชา จันทรเฒ (2531 : 104) และกมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 227) ได้แบ่งเหตุที่กระตุ้น หรือก่อให้เกิดพฤติกรรมออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. แรงขับ (Motive) ได้แก่ ความต้องการความสนใจ ทศนคติ ลักษณะนิสัย เป็นต้น
2. สิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อ (Incentive) ได้แก่ สิ่งเร้าต่างๆ ที่อยู่ภายนอกร่างกาย ซึ่งเป็น

ต้นเหตุของการกำหนดทิศทางของพฤติกรรม

การจูงใจ จะมีพลังมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับส่วนสำคัญทั้งสองส่วนนี้ และเพื่อให้เข้าใจว่าเหตุจูงใจมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม หรือการตัดสินใจของบุคคลมากน้อยเพียงไรนั้น นักการศึกษา และนักจิตวิทยา ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับเหตุจูงใจไว้ดังนี้

กิลฟอร์ด และเกรย์ (Guildford and Gray. 1970 : 189) กล่าวว่าเหตุจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้า ที่นำช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนา ในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ ส่วนกู๊ดส์ (Goods. 1973 : 375) กล่าวว่า เหตุจูงใจหมายถึง กระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำการบางอย่างมีระบบ คิตต์ (คูว์ตัน วัฒนวงศ์. 2533 : 120 ; อ้างอิงจาก Kidd. 1973 : 101) กล่าวว่า เหตุจูงใจ (Motivation) มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “To Move” มีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าว หรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ” สุกัทธา ปิ่นทะแพทย์ (2532 : 62-63) กล่าวว่า เหตุจูงใจ หมายถึงแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลมุ่งที่จะแสดงพฤติกรรมเกิดการเคลื่อนไหวของร่างกายให้ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น และได้จำแนกการเกิดของเหตุจูงใจไว้ 5 ประการคือ

1. เกิดจากความต้องการความสุขส่วนตัว พยายามหลีกเลี่ยงความไม่พึงพอใจ ดังนั้นเหตุจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อแสวงหาความสุข ไม่ว่าจะเป็นด้านความสุขหรือด้านความเจ็บปวด ซึ่งขึ้นอยู่กับพอใจของตนเอง
2. เกิดจากการตอบสนองสัญชาตญาณ โดยไม่ต้องมีการเรียนรู้ เช่น การตอบสนองต่ออาหาร ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางเพศ และความเจ็บปวดต่าง ๆ
3. เกิดขึ้นตามหลักเหตุและผล คนเรามีอิสระที่จะเลือกกระทำหรือตัดสินใจต่าง ๆ โดยมีเหตุผลและรู้ว่าตนเองต้องการอะไร ดังนั้น การตัดสินใจเลือกดังกล่าวจึงเป็นเหตุจูงใจตามหลักเหตุและผล

4. เกิดจากแรงขับ ซึ่งการที่มนุษย์จะเลือกกระทำเพียงไร ขึ้นอยู่กับความมากน้อยของแรงขับที่ตัดสินใจให้เกิดการกระทำนั้น ๆ

5. เกิดจากการกระตุ้นของอารมณ์ ในบางครั้งบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามพลังของอารมณ์

จึงอาจสรุปได้ว่าเหตุจูงใจหมายถึง สภาวะใด ๆ ก็ตามที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

2.2 ลักษณะของเหตุจูงใจ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 18 – 19) ได้แบ่งเหตุจูงใจของบุคคลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เหตุจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการและอยากแสดงพฤติกรรมบางสิ่งบางอย่างด้วยเหตุผลและความชอบของตัวเอง บุคคลที่มีเหตุจูงใจภายในนี้จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยความพอใจและยินดีในงาน นักจิตวิทยาเชื่อว่าเหตุจูงใจภายในมีความสำคัญกว่าเหตุจูงใจภายนอก เพราะเหตุจูงใจที่เกิดขึ้นเองในตัวบุคคลจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จได้มากกว่า

2. เหตุจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอกทำให้มองเห็นจุดหมายและนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่ว ๆ ไป พฤติกรรมของบุคคลมักจะได้รับการจูงใจจากภายนอกเกือบทั้งสิ้น

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2528 : 94 – 114) พบว่า ลักษณะของเหตุจูงใจประกอบด้วย

1. เหตุจูงใจด้านความมั่นคง มักอยู่ในรูปของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก ความมั่นคงในรูปของจิตสำนึกนั้นเห็นได้จากการที่มนุษย์ต้องการความปลอดภัย จึงต้องมีเหตุจูงใจในรูปของสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคง ส่วนความมั่นคงในรูปของจิตใต้สำนึกนั้นได้พัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิดที่จะทำให้เป็นคนมีจิตใต้สำนึกนั้นได้พัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิดที่จะทำให้เป็นคนมีจิตใจมั่นคง หรืออ่อนแอ บุคคลเกือบทุกคนมีเหตุจูงใจด้านความมั่นคงทั้งในรูปของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก

2. เหตุจูงใจด้านสังคม โดยเหตุที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม โดยเหตุที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้นมิใช่เพื่อมิตรภาพเสมอไป มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่ติดต่อสัมพันธ์กันเพราะต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับและศรัทธาเชื่อถือ

3. เหตุุงใจด้านชื่อเสียง เหตุุงใจด้านชื่อเสียงมีมากขึ้นทุกทีในสังคมไทย โดยเฉพาะในสังคมระดับชนชั้นกลาง ชื่อเสียงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ ความต้องการด้านชื่อเสียงเป็นการกำหนดจิตจำกัคของบุคคล บุคคลบางคนพึงพอใจกับชื่อเสียงในระดับเพื่อนและชุมชนเท่านั้น แต่บางคนก็แสวงหาชื่อเสียงในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

4. เหตุุงใจด้านอำนาจ อำนาจเป็นศัคยภาพแห่งอิทธิพลของบุคคล แยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจตามตำแหน่ง และอำนาจส่วนตัว บุคคลซึ่งสามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เพราะตำแหน่งหน้าที่นั้น แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจตามตำแหน่ง ส่วนบุคคลซึ่งมีอิทธิพลโดยบุคลิกลัภาพ และพฤติกรรม แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจส่วนตัว แต่บุคคลบางประเภทเป็นเจ้าของอำนาจทั้งสองประเภท คือ ทั้งอำนาจตามตำแหน่งและอำนาจส่วนตัว

5. เหตุุงใจด้านความสามารถ ความสามารถ หมายถึงการควบคุมองค์ประกอบสิ่งแวดลอม ทั้งกายภาพและสังคม ความรู้สึกด้านความสามารถนี้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับมโนทัศน์ด้านความคาดหวัง บุคคลจะมีความสามารถหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จและความล้มเหลวในอดีต ถ้าความสำเร็จเหนือความล้มเหลวแล้ว ความรู้สึกด้านความสามารถจะมีแนวโน้มสูง ทำให้เป็นบุคคลที่มองโลกในทางบวก มองสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าเป็นการทำทาทายที่น่าสนใจ และความสามารถจะเอาชนะได้ แต่ถ้าความล้มเหลวอยู่เหนือกว่าแล้วจะทำให้มองโลกในทางลบ บุคคลที่มีความรู้สึกด้านความสามารถต่ำจะไม่มีเหตุุงใจที่จะแสวงหาการทำทาทายใหม่ ๆ หรือทำการเสี่ยง บุคคลพวกนี้จะไม่ยอมให้สิ่งแวดลอมบังคับควบคุมมากกว่าที่จะพยายามบังคับควบคุมสิ่งแวดลอม

6. เหตุุงใจด้านความสำเร็จ เป็นเหตุุงใจที่เด่นชัดของมนุษย์ที่สามารถแยกออกจากความต้องการด้านอื่น ๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีเหตุุงใจด้านความสำเร็จ คือจะสนใจในความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลของความสำเร็จความสำเร็จที่ได้รับมีค่ากว่าเงินทองและคำยกย่องสรรเสริญ บุคคลที่มีเหตุุงใจด้านความสำเร็จจะมีความก้าวหน้าในการงาน เพราะว่าจะเป็นผู้สร้างสรรค์ให้งานสำเร็จ

7. เหตุุงใจด้านเงิน เงินเป็นเหตุุงใจที่สลับซับซ้อนและสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภททุกระดับ คุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงินก็คือ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนสิ่งที่เงินสามารถซื้อได้นั้น ไม่ใช่ตัวเงินโดยตรงแต่เป็นคุณค่าของเงิน ตัวเงินนั้นไม่ได้มีความสำคัญ

สรุปได้ว่าลักษณะของสาเหตุุงใจ จะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เหตุุงใจภายในและเหตุุงใจภายนอก ตัวอย่างของเหตุุงใจภายใน ก็คือด้านความมั่นคง ด้านชื่อเสียง ด้านอำนาจ ด้านความสามารถ และตัวอย่างเหตุุงใจภายนอก เช่นด้านสังคม ด้านความสำเร็จและด้านเงิน

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุจูงใจ

นักจิตวิทยา และนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอแนวคิดในเชิงทฤษฎีต่าง ๆ ในเรื่องของเหตุจูงใจ และทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปคือ ทฤษฎีลำดับความต้องการขั้นพื้นฐานของมาสโลว์ มาสโลว์ เป็นนักจิตวิทยาผู้มีชื่อเสียง ผู้ก่อตั้ง จิตวิทยาสาขามนุษยนิยม ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์โดยมองว่า มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะตอบสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น ความต้องการของมนุษย์มีหลายอย่างด้วยกัน มาสโลว์ได้นำความต้องการเหล่านั้นมาจัดลำดับเป็น 5 ลำดับขั้น เรียงลำดับความต้องการ จากขั้นต่ำสุดไปสู่ความต้องการขั้นสูงสุดคือ (พรธณี ชูชัย เจนจิต. 2533 : 299 – 300)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Psychological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อการอยู่รอดและจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตร่างกายจะต้องได้รับการตอบสนองหากร่างกายไม่ได้รับการตอบสนองแล้วอาจจะถึงแก่ชีวิตในโอกาสต่อมาได้ เช่น ความต้องการในด้านอาหาร น้ำ เป็นต้น

2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการประเภทนี้มนุษย์เริ่มมีมาตั้งแต่เป็นทารก เช่น เด็กพยายามจะหลบหนีจากสถานที่ที่จะเป็นอันตราย หรือหนีคนแปลกหน้า และโดยทั่วไปแล้วไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่จะมีพฤติกรรมที่หนีห่างจากสงคราม การเจ็บไข้ การประทุษร้าย ความต้องการทางด้านความปลอดภัยจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับร่างกาย เช่น ความต้องการความปลอดภัย ความมั่นคง การคุ้มครอง ความต้องการหนีห่างจากอันตราย

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายและความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการทางด้านสังคม จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคนต่อไป ซึ่งความต้องการในขั้นนี้ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นการอยู่ร่วมกัน เช่น การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4. ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นหรือมีชื่อเสียง (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูง อยากเด่นในสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลายในเรื่องต่าง ๆ เช่น ยอมรับในเรื่องความรู้ความสามารถ

5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs) ความต้องการนี้เป็นความต้องการระดับสูงสุด เป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จตามแนวคิดของตนเอง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะบรรลุถึงในแนวทางที่ดีที่สุดตามแนวความคิดของตนนั้นขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของบุคคลนั้นด้วย เช่น ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี บุคคลธรรมดาส่วนมากนั้นก็อยากจะ เป็น แต่ไม่สามารถเป็นได้ บุคคลใดที่บรรลุถึงความต้องการในขั้นนี้ก็จะได้รับการยกย่องเป็นบุคคล

พิเศษ ไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับเรื่องปากท้อง ความปลอดภัย ความรัก เรื่องศักดิ์ศรี อีกต่อไป หากแต่จะพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามออกไปมากที่สุด บุคคลนั้นจะศึกษาเพราะอยากรู้ จะสร้างสรรค์เพราะใจรัก จะทำงานเพราะอยากทำ เรียกบุคคลพวกนี้ว่าเป็นผู้ที่มีความสมหวังในชีวิต คือ ใฝ่ใจความสามารถของตนเป็นสิ่งที่ตนเองสามารถเป็นได้

โนลส์ (สวัดน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1980 : 31-51) นักการศึกษาที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษา คือความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้
2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่าความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self – actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ นั่นเอง
3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตนเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบจะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากกิจกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย
4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความขัดแย้งอย่างเด่นชัด เนื่องจากความต้องการได้รับประสบการณ์และแนวความคิดใหม่ ๆ
5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Need for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู
6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่าคุณค่า

สรุป แนวคิดของโนลส์ เกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์มีความสอดคล้องกับงานวิจัยฉบับนี้ใน 2 ข้อ คือ ความก้าวหน้าในอาชีพ และความต้องการการได้รับการยอมรับของสังคม โดยด้านความก้าวหน้าในอาชีพตรงกับความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัยและความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่

กิติ ดยัคคานนท์ (2533 : 128) ได้สรุปทฤษฎีของเบย์ตอน (Bayton) ที่เกี่ยวกับเหตุจูงใจเรื่องความต้องการจิตใจของมนุษย์มี 3 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการมีความรักและมีพวก เป็นความต้องการทางจิตใจขั้นต่อเนื่องจากเราอยู่ในสังคมมนุษย์ ถ้าเขาไม่ยอมรับเราเข้าเป็นพรรคพวกเราก็คืออยู่คนเดียวไม่ได้ การที่จะให้กลุ่มยอมรับเข้าเป็นพวกนั้นก็ขึ้นอยู่กับตัวเรา โดยต้องยึดหลักที่ว่า ถ้าต้องการจากเขาเราต้องให้เขาก่อน หรือ ถ้าต้องการให้เขารักเรา เราต้องรักเขาก่อน

2. ความต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ และความเด่น เมื่อเรามีพรรคมีพวกและทำให้ใครๆ รักใคร่แล้ว เราก็มีความต้องการหรืออยากได้สิ่งอื่นต่อไปอีก เนื่องจากความต้องการหรือค้นหาของมนุษย์นั้นไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งที่เราต้องการต่อไปอีกก็คือ เกียรติยศชื่อเสียง ซึ่งจะทำให้คนอื่นยอมรับนับถือและยกย่องเขา และก็จะมียศทิพพลเหนือผู้อื่นได้

3. ความต้องการที่จะรักษาเกียรติยศชื่อเสียงและความเด่นนั้นได้คงอยู่ตลอดไป เมื่อสามารถกระทำตัวให้มีเกียรติยศชื่อเสียง และความเด่นแล้ว ทุกคนก็ต้องการที่จะรักษาภาพนั้นไว้ให้คงอยู่กับตนตลอดกาล นับว่าเป็นความสำเร็จสมหวังในชีวิต

สรุป ความต้องการของมนุษย์ในแบบของเบย์ตอน คือมนุษย์ต้องการความรัก ชื่อเสียง เกียรติยศ และความเด่น และยังคงต้องการรักษาความต้องการเหล่านี้ไว้ให้คงอยู่ตลอดไป จึงสอดคล้องกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนต่อด้านความก้าวหน้าในอาชีพและการยอมรับในสังคม

มาสโลว์ (สรวงศ์ ใ้วตระกูล. 2533 : 116-117 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1970 : 35-47) ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ และการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียมิได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้ตนมีกิจกรรมขวนขวายที่จะสนองความต้องการ

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัวขู่เข็ญ บังคับ จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่ที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัย

ทารก จนกระทั่งวัยชรา ความต้องการที่จะมีงานทำเป็นหลักแหล่งก็เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อายุนึง

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ทราบว่าทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่จะต้องห้อมความต้องการประเภทนี้ คนที่รู้สึกว่าตนเป็นที่รักและยอมรับของหมู่จะเป็นผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถ ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถและมีคุณค่าและมีเกียรติ ต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น ผู้ที่มีความสมปรารถนาในความต้องการนี้ จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และมีค่า ตรงข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการประเภทนี้ จะรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถและมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน มาสโลว์อธิบายความต้องการที่เรียกว่า เซลฟ์ แอคชูเอลไลเซชัน(Self Actualization) ว่าเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน จะกล้าที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเองปรารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึกยอมรับตนเองทั้งส่วนดีส่วนเสียของตน ที่สำคัญที่สุดก็คือการมีสติที่จะยอมรับว่าตนใช้กลไกในการป้องกันตนในการปรับตัวและพยายามที่จะเปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต เผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย น่าตื่นเต้น และมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเพราะมีน้อยคนที่จะได้ถึงขั้นนี้อย่างสมบูรณ์

สรุป ทฤษฎีของมาสโลว์ที่พูดถึงความต้องการของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของโนลส์ที่กล่าวถึงเหตุจูงใจของมนุษย์ในด้านความต้องการพื้นฐาน คือ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการทางด้านความรัก สำหรับความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่าและความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง สอดคล้องกับความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ และความต้องการการได้รับความยอมรับ

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการศึกษา

เหตุจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาคือเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

(Achievement Motivation) ซึ่งเป็นเหตุจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันกระทำการที่ยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุดและได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ที่มีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษาและมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป (ประหยัดทองมาก, 2529 : 48)

บุคคลจะมีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำจะแสดงออกมาให้เห็นในรูปพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ลินด์เกรน (Lindgren, 1967 : 31-34) กล่าวว่า บุคคลที่มีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความทะเยอทะยาน มีการแข่งขันและมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ส่วนเฮร์แมนส์ (Hermans, 1970 : 354-355) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังว่าจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามไต่เต้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่อสิ่งที่กำลังทำอยู่มีอุปสรรค ผู้ที่มีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะพยายามทำต่อไปจน

สำเร็จ

ดังนั้นผู้ที่มีเหตุจูงใจในการศึกษาสูง ก็คือ ผู้ที่มีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั่นเอง ส่วนปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการศึกษาของบุคคลนั้น มีผู้ศึกษางานวิจัยหลายท่านดังต่อไปนี้

เดื่อนใจ เกตุษา (2535 : 16) ได้ศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2532 พบว่าองค์ประกอบสำคัญ 7 อันดับแรกที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยเรียงจากอันดับความสำคัญมากไปหาน้อยดังนี้ คือ เนื่องจากบัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าเทียมกับบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยอื่น ค่าหน่วยกิตถูกกว่าสถาบันการศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่จำกัดเวลาเรียน สามารถทำงานหารายได้ขณะที่กำลังศึกษาเล่าเรียน ได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น มีโอกาสสำเร็จการศึกษาได้ก่อน 4 ปี เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดสอนภาคฤดูร้อน 2 ครั้ง และยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาสอบซ่อมได้อีกด้วย และการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้มาตรฐานเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น

อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : 75) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิต รวม 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความสนใจและความถนัด ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตที่มีเพศต่างกันและผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิราภรณ์ ไหวดี (2540 : 89-90) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 สรุปผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาแรงจูงใจของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 ต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ พบว่า

1. ด้านสถาบัน โดยส่วนรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยเปิดสาขาที่ผู้เรียนมีความต้องการรองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีส่วนสร้างสรรค์ความเจริญของสังคม และลำดับสุดท้าย คือ มีความคุ้นเคยกับมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาก่อน
2. ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยส่วนรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ เพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน รองลงมา คือ ต้องการมีความรู้และทักษะในการวิจัยทางการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือเขียนผลงานทางวิชาการ และลำดับสุดท้าย คือ เพื่อจะได้โอน เปลี่ยน หรือย้ายงานในหน้าที่เดิม
3. ด้านการชักจูงจากบุคคลและสื่อ โดยส่วนรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้มาเรียน รองลงมา คือ สมาชิกในครอบครัวสนับสนุนให้มาเรียน และลำดับสุดท้าย คือ ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันหรือสมาคมต่างๆ
4. ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา โดยส่วนรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้ภูมิลำเนา จึงเสียค่าใช้จ่ายน้อย รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยน้อย หากเปรียบเทียบกับสถาบันอื่น และลำดับสุดท้าย คือ ค่าหน่วยกิตถูกกว่ามหาวิทยาลัยอื่น
5. ด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา โดยส่วนรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ สาขาที่ศึกษาอยู่ จบการศึกษาได้ไม่ยาก

เกินไป รองลงมา คือ เป็นสาขาที่เป็นประโยชน์สำหรับงานที่จะทำ หรือกำลังทำอยู่ และลำดับสุดท้าย คือ สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ สอดคล้องเลือกได้ง่าย

6. ด้านทั่วไป โดยส่วนรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อจัดลำดับความสำคัญข้อที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ รู้คุณค่าของการศึกษา และเพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้ที่สนใจที่จะเรียนวิชานี้ รองลงมา คือ มีความสะดวกในการเดินทาง และลำดับสุดท้าย คือ เพื่อใช้ประโยชน์เมื่อเดินทางไปต่างประเทศ

รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544 : 72) ได้ศึกษาเหตุผลใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใน 5 ด้าน เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า มีเหตุผลใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเหตุผลใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือลักษณะสถาบัน และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน สรุปเหตุผลใจเป็นรายข้อดังนี้

ด้านลักษณะสถาบัน เหตุผลใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เปิดสอนระดับปริญญาโทภาคพิเศษ (นอกเวลาราชการ) จัดการเรียนการสอนขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ภูมิภาค มีความภูมิใจในชื่อเสียง

ด้านสังคม เหตุผลใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ หลักสูตรปริญญาโทที่ศึกษา สามารถเพิ่มพูนความรู้ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน

ด้านการประกอบอาชีพ เหตุผลใจในระดับมากที่สุด คือ จบการศึกษาระดับปริญญาโทแล้ว จะมีผลต่อการเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน

ด้านความสนใจของตนเอง เหตุผลใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการศึกษาระดับปริญญาโทเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ สาขาที่เปิดสอนระดับปริญญาโทตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาโท

ด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น เหตุผลใจอยู่ในระดับมาก คือ มีความศรัทธาในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัย

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ ประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (National Institute for Adult Education. 1970) ได้แบ่งเหตุผลใจที่ผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อ ดังนี้

1. เหตุผลใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุสำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้น เข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

2. เพื่อพัฒนาตนเอง (Self – Development) เหตุุงใจข้อนี้มีความชัดเจนน้อยกว่าข้อแรก เช่น ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ขยายโลกทัศน์ หรือสนใจวิชาการแขนงใดโดยเฉพาะเรียนเพื่อยกระดับความรู้ของตนเอง

3. แม่บ้านที่อยู่แต่ในบ้าน (Captive Wives) เป็นเหตุุงใจสำคัญประการหนึ่งในสังคมในเมืองไทย โดยเฉพาะในแม่บ้านที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ตัวเองและเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวมักใช้เวลาว่างในช่วงกลางวันเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ เช่น การทำอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า เรียนภาษา ศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นต้น

4. เหตุุงใจทางสังคม (Social Motives) นับว่าเป็นผลสำคัญอีกอย่างหนึ่ง เนื่องจากมีแรงผลักดันทางสังคมแฝงอยู่ด้วย นอกจากนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากการตามให้ทันคนอื่น ไม่อยากล้าหลังพรรคพวก เพราะเพื่อนชวนหรือเพราะมีเวลาว่างในช่วงนั้นพอดี

5. เหตุุงใจอื่น ๆ เช่น สนใจกิจกรรมนั้นโดยเฉพาะ มีโปรแกรมนั้นเปิดสอนอยู่ใกล้ ๆ บ้าน เข้าเรียนเพราะความจำเป็นขึ้นมาในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต เช่น ในวัยผู้ใหญ่ต้องการรู้เรื่องการตกแต่งบ้าน การเลี้ยงลูก การพัฒนาอาชีพ ในวัยกลางคนต้องการศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างของวัยรุ่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุตร เป็นต้น ในวัยสูงอายุมักจะเกี่ยวกับการปรับตัวเมื่อเกษียณอายุราชการ เพื่อรักษาสุขภาพ ต้องการใช้เวลาว่างค้นหาสัจธรรมของชีวิต เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยหลายฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุุงใจของบุคคลในการเลือกเรียนต่อ สรุปได้ว่า ทฤษฎีของโนลส์ สอดคล้องกับงานวิจัยฉบับนี้มากที่สุด ในด้านความต้องการทางกายภาพ คือ ลักษณะของสถาบัน และสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้เป็นที่พึงพอใจ ด้านความต้องการในการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเองในประสบการณ์ความรู้ใหม่ๆ และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยในฐานะและเป็นที่ยอมรับในความสามารถของตน

3. แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับเหตุุงใจ ในการเลือกเรียนต่อ

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรตาม ของเหตุุงใจในการเลือกเรียนต่อของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไว้ 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละด้านต่อไปนี้

3.1 ด้านลักษณะของสถาบัน

การพัฒนาอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) จึงเป็นการปรับฐานความคิดหรือกระบวนทัศน์โดยให้คน ชุมชน และสังคม เป็นแกนหลักของการพัฒนา แล้วปรับระบบอุดมศึกษาให้มีการพัฒนาเป็นหลักเพื่อสนองต่อความต้องการดังกล่าว ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุขสร้างองค์ความรู้ให้เป็นที่พึ่งพาได้ รวมทั้งสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ดังนั้น จุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาอุดมศึกษา คือ การทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลางมีคุณภาพทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ให้คนไทยก้าวทันโลก สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย

จากหลักการดังกล่าว การพัฒนาอุดมศึกษาจึงมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาอุดมศึกษาทั้งระบบให้ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีคุณภาพสามารถผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับกลางและระดับสูงที่มีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ เป็นแหล่งรวมของผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถชี้นำ และผลักดันการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนฐานองค์ความรู้ (Knowledge based economy) มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างเศรษฐกิจ ความมั่นคง ความเป็นอยู่ดี ของคน และชุมชน การที่จะพัฒนาไปสู่จุดนี้ได้ ระบบอุดมศึกษาไทยจะต้องนำสังคมและชุมชนไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge based economy) ที่บุคคลในชาติมีความเชื่อ ความผูกพัน และยอมรับว่า บุคคลจำเป็นต้องผ่านกระบวนการศึกษา ฝึกหัด และการฝึกอบรม ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างฐานกำลังคนให้มีจำนวนและคุณภาพที่เหมาะสมและพอเพียง สังคมแห่งการเรียนรู้จึงเป็นสังคมที่พัฒนาให้คนคิด เป็น ทำเป็น มีนวัตกรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถือว่าเป็นต้นทุนทางปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรมมีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี จากวิสัยทัศน์ การพัฒนาอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะของสถาบันอุดมศึกษาต้องสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมมีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย, 2543 ก : 1-2) กล่าวคือ ผลิตมหาวิทยาลัยทางการบริหารการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการบริหาร การศึกษาแบบมืออาชีพ เป็นผู้นำสังคมไทยท้องถิ่น และชุมชน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และมีคุณธรรม จริยธรรม ดังจะเห็นว่าผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ เป็นจำนวนมากในแต่ละปี จนเป็นที่ยอมรับของสังคม (รังรอง สีทองดี. 2535 : 2-3)

สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สงบ ประเสริฐพันธุ์ และระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2543 : 14-16 , 31-34) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่มีต่อบทบาทของภาควิชาการบริหารการศึกษาในการปฏิรูปการบริหารและจัดการศึกษา พบว่าจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาบริหารการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และการจัดหลักการเรียนการสอน มีสภาพการจัดการศึกษาดังนี้

1. จำนวนสถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนสาขาวิชาบริหารการศึกษา

ในภาพรวมมีสถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนสาขาวิชาบริหารการศึกษา จำนวน 51 แห่ง จำแนกเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 48 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 3 แห่ง ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำแนกเป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 16 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 32 แห่ง (สถาบันราชภัฏ จำนวน 30 แห่ง และมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ 2 แห่ง)

2. หลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตร สาขาวิชาบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท มี 2 แผน คือแผน ก หรือแผน A ซึ่งจะต้องทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข หรือแผน B ซึ่งไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์แต่ต้องเรียนในรายวิชาเอกการศึกษา สารนิพนธ์ คั่นคว้าเอกสารด้วยตนเองหรือการศึกษาเอกเทศ

3. แนวทางการดำเนินงานของภาควิชาการบริหารการศึกษา ด้านการผลิตบัณฑิต

สภาพการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ในขณะนี้มีการแข่งขันกันค่อนข้างสูงระหว่างสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เป็นการผลิตตามความต้องการของตลาด หรือผู้เรียนซึ่งได้รับผลกระทบมาจากแนวทางการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาและสถานศึกษา สภาพเช่นนี้มีจุดแข็งที่สำคัญตรงที่ภาควิชาบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัย ต้องแข่งขันปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้กลุ่มนักศึกษาที่มีศักยภาพสูงทั้งด้านวิชาการและด้านเศรษฐกิจ จุดอ่อนของสถานการณ์ดังกล่าว คือการผลิตบัณฑิต เป็นการจัดการศึกษาชนิดหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นงานสาธารณะ (Public Work) ที่สถาบันจะต้องรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่วนรวมด้วยบทบาทสนองความต้องการของผู้เรียนมากเกินไป จนมีผู้จบปริญญาด้านการบริหารการศึกษาเป็นจำนวนมากเกินไปอยู่ในระบบการศึกษา อาจส่งผลเสียหายต่อระบบการศึกษาทั้งระบบได้

แนวทางที่ควรดำเนินการด้านนี้ คือ ภาควิชาหรือโปรแกรมบริหารการศึกษาแต่ละแห่งควรกำหนดนโยบายการให้การศึกษาด้านการบริหารการศึกษาให้ชัดเจนว่าคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้เรียนควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบด้วย

ด้านหลักสูตร

สภาพที่เป็นอยู่ในขณะนี้คือ ยังมีภาควิชาบริหารการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอีกหลายแห่งที่ยังไม่ได้ปรับปรุงหลักสูตรผลิตบัณฑิตด้านการบริหารการศึกษา ดังนั้น แนวทางที่ควรดำเนินการอย่างยิ่งในขณะนี้คือ ภาควิชาบริหารการศึกษา ต้องรีบปรับปรุงหลักสูตร เพราะว่าหลักสูตรเดิมพัฒนาขึ้นมาเพื่อสร้างผู้บริหารแบบหนึ่ง ซึ่งอาจจะเหมาะสมสำหรับการบริหารแบบเดิม แต่อาจจะไม่เหมาะสมกับการมาเป็นผู้บริหารในบริบทการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ด้านการจัดการเรียนการสอน

มีปัญหาที่ต้องเร่งดำเนินการอยู่อย่างน้อยที่สุด 2 ประเด็นคือ การเปิดสอนระดับปริญญาโทแบบทำวิจัยหรือไม่ทำวิจัย และการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทางการศึกษา

การเปิดสอนระดับปริญญาโทของบริหารการศึกษาแบบทำวิจัย (แผน ก) หรือ แบบไม่ทำวิจัย (แผน ข) สภาพที่เป็นอยู่ขณะนี้คือ ภาควิชาหรือโปรแกรมวิชาบริหารการศึกษาของแต่ละสถาบันต่างมีปรัชญาในการผลิตบัณฑิตต่างกัน ซึ่งยังไม่มีมีการหาข้อสรุปที่ชัดเจนว่าในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ขณะนี้ควรผลิตมหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษาอย่างไร ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จากสอบถามความคิดเห็นเสนอว่า ในสภาพที่จะต้องผลิตผู้บริหารสำหรับการบริหารการศึกษา หรือบริหารสถานการศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น ควรผลิตมหาบัณฑิตที่สามารถทำวิจัยเป็น

ด้านการบริหารจัดการ

ภาควิชาบริหารการศึกษา ควรทำความเข้าใจถึงบทบาทสำคัญซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชาบริหารการศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้บริบทของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ บทบาทของอาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา เป็นผู้สร้างทฤษฎี (Theorist) เน้นนักวิจัย เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ผลิตนักบริหารใหม่ ทั้งทางวิชาการด้านการบริหารการศึกษาให้กับผู้บริหาร ครูใหญ่ ซึ่งเป็นนักปฏิบัติ แสดงบทบาทเป็นแม่ข่ายในอาณานิคมที่รับผิดชอบ/ที่สถาบันดูแล จัดโอกาสให้ครูใหญ่ได้เข้าไปรับรู้รับฟังทฤษฎี/หลักการใหม่ๆ ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ที่มีประโยชน์ เมื่อมีโอกาส ก็หมั่นตัวเองไปเป็นครูใหญ่ ผู้บริหาร เพื่อรับรู้รับทราบ สภาพการบริหารจริงในโรงเรียนในเขตพื้นที่เพื่อเรียนรู้แนวปฏิบัติต่างๆ เรียนรู้กรณีต่างๆที่เกิดขึ้น สำหรับผู้บริหาร

สถานศึกษา ต้องเป็นผู้ปฏิบัติ (Practitioner) คือผู้ใช้ความรู้ ใช้ผลงานวิจัยในการปฏิบัติงาน นำแนวปฏิบัติที่ถูกแปลงจากหลักการไปใช้ในการดำเนินงานในโรงเรียน

ฉะนั้น ภาควิชาบริหารการศึกษา ต้องพยายามแก้ไขจุดอ่อนที่สำคัญคือคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาขาดประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ไม่เคยบริหาร ไม่มีประสบการณ์ตรงด้านการบริหาร ส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอก แล้วเข้าเป็นอาจารย์สอนทันที อาจจะไม่เข้าใจบริบทด้านการศึกษาดิพอ เน้นแต่ด้านการสอน อ่อนด้อยด้านวิจัยไม่มีการรวมตัวรวมพลังเพื่อทำงาน ไม่มีวารสาร (Journal) เป็นของตนเอง ทำให้ศาสตร์ด้านการบริหารการศึกษาอ่อนแอ ต้องอาศัยความรู้จากต่างประเทศเพียงฝ่ายเดียว ความจริงควรเลือกผู้ที่มีความสามารถ มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมาก่อน มาทำงานในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ จากจุดอ่อนด้านต่างๆ ทำให้ภาควิชาบริหารการศึกษาไม่มีอิทธิพลที่จะเป็นประโยชน์ จากจุดอ่อนด้านต่างๆ ทำให้ภาควิชาบริหารการศึกษาไม่มีอิทธิพลพอที่จะเป็นที่พึ่งให้คนอื่น แม้แต่การบริหารภายในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารส่วนใหญ่ก็มักจะมาจากภาควิชาอื่น

จะเห็นว่าการสร้างลักษณะของสถาบันระดับอุดมศึกษา ในสาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันนี้ ต้องแบ่งปันกันในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีชื่อเสียง ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการบริหารจัดการของภาควิชา เพื่อให้ผู้เรียน และผู้สมัคร เกิดแรงจูงใจด้านบวก ที่ทันต่อยุคสมัยของการบริหารการศึกษาและการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน จึงขอสรุปเหตุผลใจด้านลักษณะของสถาบัน คือ ความมีชื่อเสียง ในการผลิตผู้บริหารการศึกษาที่เป็นผู้นำแบบมืออาชีพ มีความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม มีโครงสร้างหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ทันต่อความต้องการของสังคมไทย มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา มีการบริหารจัดการที่ดีของภาควิชา และของอาจารย์ผู้สอนในด้านการสอบคัดเลือก การเรียน การวิจัย ตลอดจนความสะอาดสบายด้านสถานที่

3.2 ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

จากการศึกษา ค้นคว้า เอกสารงานวิจัยหลายฉบับ พบว่าเหตุผลใจที่ทำให้เกิดความต้องการในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น ในแต่ละสาขาวิชา ก็คือ ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดต่อไปนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุผลใจ ที่พูดถึงลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ โดยมีนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง คือ อัมราฮัม เมสโลว์ ที่กล่าวถึงความต้องการ 5 ขั้นของมนุษย์ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรัก และการยอมรับจากผู้อื่น ความต้องการทางด้านเกียรติยศ และความต้องการบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิต

(สุดา ทัพสุวรรณ. 2541 : 32-33) จะเห็นว่า ความก้าวหน้าในอาชีพมนุษย์มีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการ 5 ชั้นของมนุษย์ เมื่อมีอาชีพที่ดีมีการตอบแทนสูง ก็จะทำให้มีการเป็นที่ยอมรับของสังคม และทำให้คนได้รับเกียรติต่อหน้าคนอื่น ซึ่งยังสอดคล้องกับแนวคิดของมัลคอล์ม โบลส์ นักการศึกษาที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้าน คือ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการในการเจริญงอกงาม ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ความต้องการทางด้านความคิด และความต้องการได้รับการยอมรับ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104) นั่นคือความก้าวหน้าในอาชีพย่อมมีความต้องการทั้ง 6 ด้านนี้เป็นพื้นฐาน

อิทธิพลของอาชีพมีผลต่อการดำรงชีวิต ใน 3 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงในงาน ด้านความสำเร็จในการทำงาน และด้านความพึงพอใจในงาน ในด้านความมั่นคงในงาน หมายถึง อาชีพที่ทำอยู่มีผลต่อการว่างงาน หรือตกงานได้ บางอาชีพมีความจำเป็นต่อสังคม หรือตลาดแรงงาน บุคคลที่ประกอบอาชีพนั้นก็จะมีความมั่นคงในงานและการดำรงชีวิต มีผลดีต่ออารมณ์ และการปรับตัวในชีวิตครอบครัว ทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิต และเกิดความพึงพอใจในอาชีพที่ตนทำ (สมชัย เจนจตุรงค์. 2542 : 24 ; อ้างอิงจาก Hoppock. 1967) ฉะนั้น ความก้าวหน้าในอาชีพจะเป็นเหตุูงใจให้ผู้เลือกเรียนในสาขาต่างๆ ให้มีวุฒิสูงขึ้นเพื่อจะได้นำไปประกอบอาชีพที่ทำอยู่ให้มั่นคง เกิดความสำเร็จ หรือพึงพอใจในงานที่ตนทำมากขึ้น หรือบางคนอาจจะต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ เพื่อหาความสำเร็จในการทำงานอาชีพใหม่ ก็เป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปฐม นิคมานนท์ (วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. 2544 : 22 ; อ้างอิงจาก ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 321) กล่าวว่า เหตุูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนเหตุหนึ่ง คือเหตุูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

สำหรับเหตุูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโท ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ที่มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้แล้ว คือ รังรอง สีสองดี (2535 :2) กล่าวว่า ด้านการประกอบอาชีพ และเมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า นิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา ภาษาไทย การศึกษาพิเศษ และการศึกษาผู้ใหญ่ มีแรงูงใจสูงกว่านิสิตวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว และการวัดผลการศึกษา เกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน (ระดับ .05) นิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา ภาษาไทยมีแรงูงใจสูงกว่านิสิตวิชาเอกการวัดผลการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา พลศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว เกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่การงาน (ระดับ .05) นิสิต

วิชาเอกการบริหารการศึกษา ภาษาไทย มีแรงจูงใจสูงกว่านิสิตวิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการเกี่ยวกับการนำไปประกอบอาชีพหลัก (ระดับ .05)

รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544 :77) ได้กล่าวว่า เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยาการบริหารเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดคือ จบการศึกษาระดับปริญญาโทแล้ว จะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงานในอาชีพของตน

สรุป เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาการบริหารการศึกษา ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง ความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพความก้าวหน้าในสายงานของตน และความต้องการความรู้เพื่อเปลี่ยนอาชีพ เมื่อเรียนจบการศึกษา

3.3 ด้านการยอมรับของสังคม

จากทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุจูงใจ ทั้งของอับราฮัม เอช มาสโลว์ และมัลคอล์ม โนลส์ ที่ได้กล่าวไว้ มีความคิดที่ตรงกันในด้านความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ที่ต้องการการยอมรับจากผู้อื่น และสังคมโดยมีขั้นความต้องการพื้นฐานที่สูงกว่า การดำรงชีวิตให้อยู่รอด และมั่นคงปลอดภัย มนุษย์เมื่อมีชีวิตมั่นคงในอาชีพแล้ว ขั้นต่อไปย่อมต้องการการยอมรับ ซึ่งรวมถึงการได้รับความรัก และความเชื่อถือ ในความสามารถของตน ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปของ จิราภรณ์ ไหวดี (2541 : 28) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของมนุษย์นั้นมีหลายทฤษฎี ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่โดยสาระสำคัญของแต่ละทฤษฎีแล้วสามารถสรุปได้ว่า มนุษย์มีแรงจูงใจหรือความต้องการไม่สิ้นสุด โดยจะมีความต้องการในขั้นพื้นฐานมาก่อน คือ ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ความต้องการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือความมั่นคงในการปฏิบัติงาน และความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย หลังจากที่ได้รับการตอบสนองในขั้นพื้นฐานแล้ว ก็จะมีแรงจูงใจหรือความต้องการในขั้นต่อไป ซึ่งเป็นความต้องการในระดับสูงขึ้น คือ ต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ อยากมีเพื่อน พ้อง อยากมีชื่อเสียงเกียรติยศ ต้องการให้คนอื่นยกย่องนับถือ อยากมีอำนาจบารมีเหนือคนอื่น ๆ ต้องการความเจริญก้าวหน้า ความสำเร็จและความต้องการรักษาความมีชื่อเสียง เกียรติยศ ความเด่น รวมทั้งความสำเร็จให้คงอยู่ตลอดไป

สำหรับเหตุจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาสในวัยเด็กส่วนใหญ่จะเรียน เพราะพ่อแม่ให้เรียนหรือเรียนตามเพื่อน ถ้าเป็นวัยรุ่นตอนปลาย และวัยที่กำลังย่างเข้าสู่ผู้ใหญ่ตอนต้น คือ อายุระหว่าง 16-25 ปี ก็อาจจะมีความรู้สึกรู้สึกคิดเกี่ยวกับการเรียนไปอีกแบบหนึ่ง เพราะผู้ที่อยู่ในวัยนี้ เริ่มจะมองเห็นแนวทางชีวิต ซึ่งเห็นได้จากบุคคลรอบข้าง เด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมพ่อแม่ พี่น้องและเพื่อน เพราะการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของคนไทย ไม่ค่อยจะเปิดโอกาสให้บุตรหลานได้มีโอกาสได้ตัดสินใจด้วยตนเอง พ่อแม่ญาติ

พี่น้องบางคนมีค่านิยมเก่าๆ ว่าการเรียนระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่ทำให้บุตรหลานได้งานดีๆ ทำ มีเงินเดือนสูง เป็นเจ้านายคน เป็นที่เชิดหน้าชูตาของพ่อแม่ วงศ์ตระกูล โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักจะพยายามส่งบุตรหลานให้ได้เรียนถึงระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจเรียนจนถึงระดับขึ้นปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่อาจส่งบุตรหลานให้ได้เรียนระดับอุดมศึกษาได้ ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้าและมีความสนใจจึงกลับเข้ามาศึกษาต่อ ในการเข้าศึกษาของกลุ่มหลังนี้มักมีความแตกต่างจากกลุ่มแรก กล่าวคือ คนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ และเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย (รุ่งทิวา ประสพสันต์. 2543 : 29)

จะพบว่า การเลือกศึกษาต่อโดยมีเหตุจูงใจด้านการยอมรับในสังคมจะพบในบุคคลที่ศึกษาต่อในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการทำวิจัยของทองหล่อ นาคหอม (2535 : 24) กล่าวว่า ผู้ที่เข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย มีเหตุจูงใจที่จะจบการศึกษาแล้ว เป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะจะส่งผลต่อความก้าวหน้าในการรับราชการ และด้านเศรษฐกิจ จึงมีผู้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาในระดับนี้เป็นจำนวนมาก

เหตุจูงใจอีกประการหนึ่ง ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อในสาขาการบริหารการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยเรียกร้องให้บุคลากรทางการศึกษา ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (สงบ ประเสริฐพันธุ์ และระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. 2543 : 9) ศึกษาที่ตรงกับอาชีพ นั่นคือสำเร็จการศึกษาในสาขาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท เป็นอย่างน้อย แนวคิดที่ส่งผลให้เกิดความต้องการศึกษาต่อปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา เป็นจำนวนมาก เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ผู้สอน ฯลฯ ต้องการเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ตามกฎเกณฑ์ และเป็นที่ยอมรับขององค์กร หรือหน่วยงานต้นสังกัดทางการศึกษา และสังคมการศึกษา

สรุป เหตุจูงใจในการศึกษาต่อ สาขาการบริหารการศึกษา ด้านการยอมรับของสังคม หมายถึง ค่านิยมที่บุคคลต้องการจะได้รับการยกย่องนับถือ และการยอมรับจากสังคม ได้ยกระดับฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม

3.4 ด้านการพัฒนาตนเอง

จากทฤษฎีการจูงใจของ มาสโลว์ นักจิตวิทยา ชาวอังกฤษ ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ระดับ คือ ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า และขั้นสูงสุดคือความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน แสดงถึงความกล้าที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิต มีความจริงในตนเอง รู้จักค่านิยมของตนเอง ประารถนาที่จะเป็นคนดีเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ ทั้งด้านสติปัญญา ทักษะและอารมณ์ ความรู้สึกรับรองตนเองทั้งส่วนดี ส่วนเสียของตน ที่สำคัญที่สุดก็คือ การมีสติที่จะยอมรับว่าตนใช้กลไกในการป้องกันตนในการปรับตัว และพยายามที่จะเลิกใช้ เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความเป็นจริงของชีวิตเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย น่าตื่นเต้นและมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเองเพราะมีน้อยคนที่จะได้ถึงการรู้จักและพัฒนาตนเอง (Self Actualization) อย่างสมบูรณ์ (จิราภรณ์ ไหวดี, 2541 : 22)

ทฤษฎีแรงจูงใจที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ด้านการพัฒนาตนเองอีกทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎี ERG เฮลเดอร์เฟอร์ (ชนิดา เพชรทองคำ, 2542 : 15 ; อ้างอิงจาก Adlerfer, 1930 : 402) ได้กล่าวถึง ความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ ความต้องการเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความต้องการพัฒนา โดยขั้นความต้องการพัฒนานี้จะหมายถึงการพัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล (ชนิดา เพชรทองคำ, 2542 : 15)

การพัฒนาอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นสุข มุ่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำคนให้สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สามารถสร้างงานของตนเองได้ มีความคิดและวิจารณ์อย่างมีเหตุผล มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศ (สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา, 2543: 10-11) ซึ่งประกอบกับนโยบายการจัดหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ระบุถึงวัตถุประสงค์ในการผลิตมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะป็นนักบริหารมืออาชีพ สามารถศึกษาค้นคว้าและวิจัย พร้อมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และมีคุณธรรมจริยธรรม (บัณฑิตวิทยาลัย, 2543 ก :2) จากแนวคิดดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาสามารถตอบสนองเหตุจูงใจในความต้องการของมนุษย์ ระดับการพัฒนาตนเอง นั่นคือผู้สมัครที่สนใจจะศึกษาต่อ

ระดับสูง มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองอยู่ในระดับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์อยู่ในตนเองแล้ว

สำหรับเหตุจูงใจในการเลือกศึกษาต่อที่สอดคล้องกับด้านการพัฒนาตนเอง ได้มีงานวิจัยหลายเล่มกล่าวไว้ดังนี้ อัครชิต ทิมะทิพย์สกุล (2529 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การวิเคราะห์มูลเหตุจูงใจของบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2529 จำนวน 410 คน ผลการวิจัยพบว่า

แรงจูงใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี อยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความต้องการสำเร็จการศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาตรีต้องการความรู้ใหม่ๆ มาใช้งานที่จะปฏิบัติต่อไป และต้องการความรู้วิชาการใหม่ๆ ที่ทันสมัย

สุรกุล เจนอบรม. (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาถึงความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการไทย ได้ดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามกับข้าราชการ 5 กระทรวง เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง กระทรวงละ 2 กรมๆ ละ 100 คน รวมทั้งสิ้น 1,000 คน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และปริญญาเอก ตามลำดับ เหตุผลของความต้องการศึกษาต่อเพราะเห็นว่าปริญญาบัตรยังคงมีความจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าในชีวิตข้าราชการและคำนึงในสังคมไทยยังเน้นความสำคัญของปริญญามากกว่าประสบการณ์ ข้าราชการจำนวนมากถึง 804 คน ต่างเห็นว่าจะต้องหาความรู้เพิ่มเติม เพราะยังมีความรู้และประสบการณ์ไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงานราชการ จึงมีความยินดีสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ และอื่นๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีขึ้น เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการ

สำหรับมูลเหตุที่เป็นแรงจูงใจให้ข้าราชการขวนขวายศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม สิ่งสำคัญ คือ ข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อความก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่เพื่อยกระดับตัวเอง เพราะอยากรู้ สุทิน นพเกตุ (2534 : 5) ได้ให้ทัศนะในกรณีที่มีผู้ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทกันเป็นจำนวนมาก จนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่า การศึกษาต่อระดับปริญญาโทเป็นแฟชั่นอย่างหนึ่ง ในสังคมปัจจุบันว่าเป็นเรื่องของนักศึกษาที่พยายามที่จะพัฒนาตัวเอง เพราะปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้การแข่งขันกันค่อนข้างสูง การได้พัฒนาตัวเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถทำให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ จิราภรณ์ ไหวดี (2541 : 29) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในทัศนะของผู้วิจัยนั้นมีความเห็นว่าการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง จึงมีนิสิตเป็นจำนวนมากมาศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้

ความสามารถ และประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนความเจริญทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วก็จะกลายเป็นผู้ล้าหลัง

สรุป เหตุจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สาขาการบริหารการศึกษา ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง ความต้องการความรู้ใหม่ๆ ทั้งด้านวิชาการและทักษะอาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ปกติมนุษย์เรามีความต้องการที่จะเลือกทำหรือตัดสินใจที่จะทำอะไรสักอย่างใด มักจะมีความต้องการ ทางกายภาพ มาเป็นเหตุจูงใจให้เลือกที่จะทำสิ่งนั้น ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้จากการแสดงออกของมนุษย์ เช่น ความต้องการแลเห็นอยากได้ ยิน ความสุขสบาย สะดวก และการพักผ่อน เป็นต้น (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104) ซึ่งถือว่าเป็น ความ ต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ขั้นแรกสุด ซึ่งสอดคล้องกับพุทธศาสนา ที่พูดถึงแรงผลักดัน พฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่ ความทะยานอยากหรือความใคร่ ความกระหาย (อย่างแรง) ขนาดต้องดิ้นรน ขวนขวายทีเดียว เรียกว่า ตัณหา ซึ่งมีอยู่ 3 อย่าง คือ กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา ในด้าน กามตัณหา เป็นส่วนที่แสดงถึง ความต้องการที่อยากจะใช้ชีวิตอย่างที่โลกเขาใช้ชีวิตกัน พยายามใน สิ่งที่ดีคิดว่าจะทำให้ชีวิตเรามีความสุขความสบาย ความอยากในสิ่งที่น่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพึง พอใจ (จิราภรณ์ ไหวดี. 2541 : 19) ฉะนั้น งานวิจัยฉบับนี้ จะแสดงความเป็นมาของตัวแปรด้านสิ่ง อำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิต ระดับปริญญาโท เช่น ความสะดวกสบายในการเดินทางมาศึกษา ความสะดวกสบายที่จะจ่ายค่าเล่า เรียนน้อย สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนอย่างสะดวกสบาย และเวลาที่ใช้ในการเรียนระหว่าง หลักสูตรการศึกษา

3.5.1 ความสะดวกสบายในการเดินทาง

สุรพล กาญจนะจิตรา (2536 : 15) ได้ศึกษา ปัจจัยที่จะมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลที่จะ ทำการเลือกกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ว่ามีอยู่ 3 ระดับ คือ ปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยสนับสนุน ปัจจัยสนับสนุนเป็นปัจจัยที่จะเสริมแรงให้บุคคลเกิดความมั่นใจในการเลือก โดยมีโอกาสของ สถานการณ์ที่เปิดให้ผู้กระทำการเลือกสิ่งนั้น เช่น การที่ผู้สมัครจะเลือกเรียนในสถานศึกษาใด สถานศึกษาหนึ่ง ถ้าสถานศึกษานั้นอยู่ใกล้บ้านและสะดวกต่อการเดินทางไปเรียน ผู้สมัครจะเลือก เรียนสถานศึกษาที่ใกล้ที่สุดก่อน (ภัทรธิดา วารินทร์. 2539 , อ้างอิงจาก กมล สดุดประเสริฐ. 2514)

ซึ่งสอดคล้องกับ จิราภรณ์ ไหวดี (2541 : 85) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตปริญญาโทเลือกที่จะศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เนื่องจากเหตุจูงใจด้านความสะดวกในการเดินทางมาเรียนอยู่ในระดับมาก และอัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 75-76) ได้ศึกษาเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีอาชีพอื่นๆ มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษามากกว่านิสิตที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่มีอาชีพอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาอย่างมีความสุขไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทาง เนื่องจากในปัจจุบันการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการเดินทางที่ต้องใช้เวลาเป็นจำนวนมาก ยิ่งถนนที่เป็นสายสำคัญและอยู่ในย่านธุรกิจแล้ว จะทำให้การจราจรติดขัด เกิดการเสียเวลาในการเดินทาง เสียอารมณ์ ดังนั้น นิสิตจึงเห็นว่าทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้ามหาวิทยาลัยอยู่ใกล้ที่พักจะทำให้การเดินทางรวดเร็ว สะดวกสบาย ทำให้สุขภาพจิตดี สามารถเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาปัจจุบันมีเปิดอยู่ 3 แห่ง ดังนี้ เรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถนนสุขุมวิท ซอย 23 (ซอยประสานมิตร) เขตวัฒนา กรุงเทพฯ เรียนที่องค์กรักษ์ ถนนรังสิต-นครนายก ตำบลองค์กรักษ์ อำเภอองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก และเรียนที่ราชบุรี ณ วิทยาลัยเทคนิค จังหวัดราชบุรี การเปิดสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย ให้กระจายไปทั่วจังหวัดใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ จะช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินทางมาเรียนของนิสิต จึงเป็นเหตุจูงใจในการเลือกเรียนได้ประการหนึ่ง ดังที่ อัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 74) ได้ทำการศึกษาเรื่องเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย เป็นเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งอยู่ใกล้สถานที่ทำงาน ใกล้ที่พักอาศัย อยู่ในย่านธุรกิจ การเดินทางสะดวกสบาย สามารถเดินทางได้ทางรถไฟ ทางรถยนต์ และทางเรือ มีสถานที่ให้พบปะสังสรรค์ มีความร่มรื่น การจัดการเรียนการสอนนอกเวลาทำงาน ทำให้สามารถศึกษาและทำงานได้ด้วย จึงทำให้นิสิตวิชาเอกการตลาด และวิชาเอกการจัดการ ตัดสินใจมาศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ณ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.5.2 ค่าเล่าเรียน

อิทธิพลของค่าใช้จ่ายในสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกเรียนต่อของผู้เรียน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสถานศึกษาของผู้เรียน หัวข้อหนึ่งที่มีการกล่าวถึงมากที่สุดคือ ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา (วรัญญา เปรมฤทัย. 2545 : 32) นักเศรษฐศาสตร์ (Harsanyi.

1986 : 60-107) ได้ให้ความหมายของการเลือกเชิงเหตุผลว่าเป็นการเลือกท่ามกลางตัวเลือกมากมาย แต่สิ่งที่คุณเลือกจะอยู่บนพื้นฐานของ “ความพึงพอใจ” (Preference) และ โอกาส (Opportunities) กล่าวคือ บุคคลอาจจะเลือกที่จะดำเนินการในเป้าหมายหนึ่งไว้แล้ว แต่เกิดเปลี่ยนใจไปกระทำอีกเป้าหมายหนึ่งทั้งๆ ที่ความพึงพอใจพื้นฐานยังเหมือนเดิม อธิบายได้ว่า บุคคลอาจจะเรียนรู้ถึงค่าสูญเสียโอกาส (Opportunity Cost) ของเป้าหมายทั้งสองนี้แตกต่างกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ข้อมูลเกี่ยวกับค่าสูญเสียโอกาสที่มีอยู่ช่วยให้เขาตัดสินใจที่จะศึกษาต่อ แต่เกิดเปลี่ยนใจไม่ไปเรียน การกระทำเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่าค่าเล่าเรียนหรือค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินนั้นสูงขึ้น จากผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ค่าเล่าเรียนเป็นหัวข้อที่มีการกล่าวถึงในปริมาณมาก และเพียงพอ ที่จะคาดการณ์ในด้านความต้องการทางด้านค่าเล่าเรียนของผู้เรียน ยิ่งในปัจจุบันความหลากหลายทางการจัดการด้านค่าเล่าเรียนของแต่ละสถาบัน (วีรวัดน์ พุ่มพยอม. 2541 : 71) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยจูงใจเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่ออาชีวศึกษาเอกชนของโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค พบว่า ปัจจัยที่จูงใจเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานเกี่ยวกับค่าเล่าเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับเข้าศึกษามากที่สุด สอดคล้องกับ (เทพ เหมือนฟู. 2542 : 54) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนอันดับหนึ่ง คือ ค่าเทอมและค่าธรรมเนียม และแม้แต่นักวิจัยที่ทำกับผู้สมัครเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ยังมี การศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของค่าใช้จ่ายการเรียนที่มีผลต่อการศึกษาต่อดังเช่น ทองหล่อ นาคหอม. (2535 : 24) ได้ศึกษาเหตุจูงใจที่นิสิตมาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนเรศวร เนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนรวมทั้งค่าใช้จ่ายในด้านอื่นๆ น้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ธาดา อังศุโชติ และอภิชัย บวรกิตวงศ์ (2532 : 61) ที่พบว่านักศึกษาที่เลือกเข้าเรียนคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีแรงจูงใจเนื่องจากอิทธิพลทางด้านภูมิหลัง ด้านหนึ่งคือ อิทธิพลทางการเงิน

สำหรับค่าใช้จ่ายในการเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิเศษ มีอัตราค่าเล่าเรียนต่อ 1 เทอม คือ 19,000 บาท (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542 : 1) รวมถึงยังมีค่าใช้จ่ายพิเศษเพิ่มเติมอีกทั้งของมหาวิทยาลัย ของกลุ่มกิจกรรมประจำรุ่น และรายจ่ายเชิงวิชาการในชั้นระหว่างเรียน ทำให้ค่าใช้จ่ายในการศึกษามีสูงขึ้น ซึ่งเป็นภาระที่ทำให้ นิสิตต้องแบกรับค่าใช้จ่ายมากมาย ดังที่พบในงานวิจัยของ รังรอง สีทองดี (2535 : 260) กล่าวถึง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการการศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการลงทะเบียน และค่าใช้จ่ายในการเรียนมากที่สุด คือ ต้องการให้ลดค่าหน่วยกิต รองลงไป คือ ให้งดการเสียค่าปรับ ให้จ่ายค่าหน่วยกิตในวันสิ้นเดือน ให้ลงทะเบียนเรียนได้อย่างเสรี และให้ลดค่าสมัครสอบข้อเขียนพิเศษ

จะเห็นว่า เงินมีค่ามากใครมีมากก็มีโอกาสที่จะรับความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตสูงกว่าผู้อื่น คนจึงอยากจะสะสมเงินทองไว้ใช้จ่ายมาก ฉะนั้น ถ้าค่าเล่าเรียนถูกจะส่งผลให้เป็นเหตุ

จูงใจในการเลือกเรียนในสถาบันที่มีค่าเล่าเรียนน้อย เพื่อการประหยัดหรือไม่ก็ฐานะทางครอบครัว มีเงินจำกัดในการส่งเรียนได้เท่านี้ ดังที่งานวิจัยของ รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544 : 13) ได้กล่าวถึง เหตุจูงใจด้านเงิน เป็นเหตุจูงใจที่สลับซับซ้อน และสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภท ทุกระดับ คุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงินก็คือ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนสิ่งที่เงินสามารถซื้อได้นั้น ไม่ใช่ตัวเงินโดยตรง แต่เป็นคุณค่าของเงิน ส่วนตัวเงินนั้นไม่ได้มีความสำคัญ

3.5.3 สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้

การสร้างสถานศึกษาเพื่อให้สนองความมุ่งหมายของการศึกษา อาคารสถานที่เรียนเป็นสิ่งเสริมสร้างให้ความต้องการหรือความมุ่งหมายของการศึกษาสัมฤทธิ์ผล ดังนั้น การวางแผนอาคารสถานที่จึงต้องมีส่วนในการพิจารณาการสร้างสภาพแวดล้อม เพื่อความเป็นอยู่และความเจริญทางด้านจิตใจของบุคลากรในสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษา คุณลักษณะของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ในแง่ของอาคารสถานที่นั้น จะตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้สูงสุด ต้องมีความเพียงพอในด้านต่างๆ เช่น อาคาร ห้องเรียน ห้องใช้ประโยชน์ต่างๆ วัสดุสนามเด็กเล่นและพักผ่อน ส้วม และอื่นๆ โดยมีความเหมาะสมในด้านที่ตั้งของอาคารสถานที่ ลักษณะของพื้นที่ และการจัดการอาคารสถานที่ มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อัคคีภัย มีสุขลักษณะ (Healthfulness) อยู่ห่างไกลจากอากาศเป็นพิษ แก๊สพิษ ที่ตั้งของโรงเรียนจะต้องไม่ไกลหมู่บ้านจากจุดต่างๆ ในบริเวณ รวมทั้งไม่ห่างไกลจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะให้ประโยชน์ต่อสถานศึกษา เช่น ห้องสมุดสาธารณะ สวนสาธารณะ และอื่นๆ ทั้งนี้รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในโรงเรียน ต้องมีการเอื้ออำนวยต่อการเปลี่ยนแปลงและเอื้ออำนวยต่อการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งเครื่องใช้ต่างๆ ในสถานศึกษาได้ มีการได้ใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มาก แต่ใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยน้อยที่สุดหรือคุ้มค่าที่สุด และจะต้องมีการวางแผนบริเวณสถานศึกษาได้อย่างสวยงามและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ มีการตกแต่งบริเวณ ห้องเรียน และอื่นๆ ให้เป็นที่ชื่นชมของผู้พบเห็นอยู่ตลอดเวลา (วรัญญา เปรมฤทัย. 2545 : 40-41 ; อ้างอิงจาก เมธี ปิณฑนันทน์. 2528 : 47)

ในด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนควรตั้งอยู่ในที่ที่ปลอดภัยจากสิ่งรบกวนต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการเรียนการสอนและเกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน เป็นต้นว่า สนามบินพาณิชย์ที่มีเครื่องบินขึ้นลงตลอดเวลา สถานีรถไฟ ท่าเรือ โรงงานอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดฝุ่นละออง กลิ่นเหม็น ไอพิษ หรือเสียงดังรบกวนประสาท โรงมหรสพและสถานเริงรมย์ต่างๆ โรงแรม แหล่งการพนัน สุสานที่เผาศพ กองขยะ โรงเลี้ยงหรือฆ่าสัตว์ และตลาดสด ฯลฯ เป็นต้น ส่วนอาคารเรียนควรจัดให้มีอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน จำนวนอาคารและห้องเรียนพอเหมาะกับขนาดจำนวนนักเรียน โปรแกรมการเรียนและเนื้อที่ ถูกสุขลักษณะ ใช้ได้ดีทุกฤดูกาล

มีระบบไฟฟ้าและประปา จัดให้มีห้องต่างๆ ในอาคารเรียน ซึ่งใช้ได้ตรงตามความต้องการของ
โปรแกรมการเรียน จัดอาคารเรียนให้อยู่ใกล้เคียงกันเมื่อมีหลายหลัง มีทางเดินติดต่อถึงกันและมี
เครื่องสื่อสารภายในที่สะดวก จัดห้องน้ำภายในอาคารเรียน เพียงพอกับความจำเป็น และจัดวาง
มาตรการป้องกันอัคคีภัย มีเครื่องดับเพลิงซึ่งสามารถใช้ได้ผลทันที

จากการวิจัยของ ทวีพันธ์ คล้ายเพชร (2542 : 60) ที่ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัว
สถาบันว่ามีความสำคัญต่อการจูงใจผู้เรียนในการเข้าศึกษา ทั้งทางด้านอาคารสถานที่
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และทำเลที่ตั้งสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการในสถานศึกษา ซึ่ง
สอดคล้องกับ เทพ เหมือนฟู (2542 : 65) กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก
สถานศึกษาของผู้เรียน คือ การได้รับความสะดวกสบายในการเดินทาง การที่โรงเรียนมีทำเลที่ตั้งอยู่
ใกล้ชุมชนนักเรียนสามารถเดินทางได้สะดวก อาคารเรียนมีความโอ่โถงทันสมัย มีอาคารฝึกงานที่
แยกกันอย่างเป็นสัดส่วนกับอาคารเรียน สภาพแวดล้อมของทางโรงเรียนมีความเหมาะสมและตรง
กับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรธิรา วารินทร์ (2539) พบว่า ความ
สะดวกในการเดินทางของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษาที่ห่างไกล
ชุมชน มีการคมนาคมที่ไม่สะดวก จะมีผลต่อแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อของนักเรียน และ
รังสรรค์ แสงสุข และคณะ ได้ศึกษาเหตุผลจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษา
ปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านลักษณะสถาบันอยู่ใน
ระดับมากที่สุด คือ เปิดสอนระดับปริญญาโท ภาคพิเศษ (นอกเวลาราชการ) จัดการเรียนการสอน
ขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ภูมิภาค มีความภูมิใจในชื่อเสียงและมาตรฐานการศึกษาของ
มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันที่อบรมให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม เปิดสอนสาขาที่ตรงกับความต้องการ
และความสนใจของผู้เรียน ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม และการ
สมัครสอบเข้าศึกษาไม่จำกัดสาขาความรู้ในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สมัครเข้าศึกษา
ไม่ต้องลาศึกษาต่อ สามารถใช้เวลาวันหยุดราชการ วันเสาร์ วันอาทิตย์ และตอนเย็นหลังเลิกงาน
เวลา 17.00-21.00 น. ศึกษาได้โดยไม่เสียเวลาทำงานประจำ จัดการเรียนการสอนขยายโอกาสทาง
การศึกษาไปสู่ภูมิภาค ทำให้ผู้ศึกษาไม่ต้องเสียเวลาเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง
สามารถเข้าศึกษาในสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติที่จังหวัดต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้
ไปตั้งขึ้นใหม่ อาทิเช่น สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัด ปราจีนบุรี อุทัยธานี
นครศรีธรรมราช แพร่ อำนาจเจริญ นครพนม นครราชสีมา สุโขทัย ขอนแก่น ศรีสะเกษ ตรัง ลพบุรี
และบางนา

งานวิจัยของรังรอง สีทองดี (2535 : 261) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิต
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีข้อเสนอแนะ คือ ความสะดวกในการใช้

อุปกรณ์และมีอุปกรณ์ประจำห้องเรียน ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน มากที่สุดคือ บรรยากาศที่เป็นกันเอง รองลงไปที่ห้องเรียนที่ไม่มีเสียงรบกวน ห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศ และเวลาพบปะสังสรรค์ระหว่างนิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกัน ด้านสวัสดิการ มากที่สุดคือต้องการเรื่องห้องน้ำ รองลงไปที่น้ำดื่ม โรงอาหาร บริการห้องสมุด และบริการถ่ายเอกสาร ด้านการช่วยเหลือสนับสนุนผู้เรียนมากที่สุดคือ ต้องการให้อาจารย์มีเวลาให้นิสิตมากขึ้น รองลงไปที่การแนะแนวเรื่องเรียนและทุนการศึกษา และในด้านความคิดเห็นอื่นๆ มากที่สุดคือต้องการบริการห้องสมุดในวันหยุด รองลงไปที่ นักกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และมีเวลาปรึกษากับอาจารย์ที่แน่นอน

3.5.4 หลักสูตร หรือสาขาวิชา

มีผู้กล่าวว่า หลักสูตร เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา และเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์จัดการเรียนการสอนของแต่ละสถาบัน (ปทีป เมธาคุณวุฒิ. 2532 : 1) หลักสูตรจะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลผลิตหรือผู้สำเร็จการศึกษา ฉะนั้นหน้าที่ของภาควิชาจะต้องทำการศึกษา และวางแผนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและใช้ประกอบการพิจารณาจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยการนำข้อมูล ที่ได้จากการติดตามผลบัณฑิตเป็นเครื่องชี้ถึงคุณภาพบัณฑิต (สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ และทัศนาศาสตร์. 2545 : 4) จึงเป็นโจทย์ปัญหาที่สำคัญว่า ภาควิชาการบริหารการศึกษาจะทำอย่างไรที่จะสร้างเหตุจูงใจให้ผู้สมัครตัดสินใจเลือกเรียนสาขาการบริหารการศึกษาให้มีจำนวนมาก และเกิดความพึงพอใจในการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีคุณภาพและประสิทธิภาพเหมาะสมกับปริญญามหาบัณฑิตของนิสิตทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ชอบความสะดวกสบาย และใช้ประโยชน์จากการจบการศึกษาได้อย่างภาคภูมิใจ

สำหรับหลักสูตรใหม่ของสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2543 จะมีโครงสร้างหลักสูตร รวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตรอย่างน้อย 40 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น 5 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา 8 หน่วยกิต หมวดวิชาเอก 18 หน่วยกิต (แผน ก) 24 หน่วยกิต (แผน ข) หมวดวิชาเลือกเสรี 2 หน่วยกิต และปริญญานิพนธ์ 12 หน่วยกิต (แผน ก) หรือ 6 หน่วยกิต (แผน ข) (สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ และทัศนาศาสตร์. 2545 : 15) จะเห็นว่า การเรียนในแผน ก จะมีคาบเรียนวิชาในชั้นเรียนมากกว่า แผน ข แต่การเรียนในแผน ข ต้องการเวลาศึกษางานวิจัย จำนวน 12 หน่วยกิตมากกว่า แผน ก การที่นิสิตต้องศึกษางานวิจัยด้วยตนเอง จึงเป็นอุปสรรคและท้าทายความสามารถส่วนตัวที่จะรักษาความสม่ำเสมอในการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อการจบการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ และเมื่อเปรียบเทียบสถิติจำนวนการสมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนในแผน ก และแผน ข จะพบว่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2543-2546 ของสถานที่ประสานมิตร แผน ก มีจำนวน 23, 21, 15 และ 13 คน ตามลำดับ แผน ข มีจำนวน 97,

135, 81 และ 98 คน ตามลำดับ สถานที่เรียนองค์กรรักษ์ แผน ข มีจำนวน 79, 65, 57 และ 35 คน ตามลำดับ สถานที่เรียนราชบุรี แผน ข มีจำนวน 71, 55, 87 และ 55 คน ตามลำดับ (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2546 ข) จากสถิติดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สมัครเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาการ บริหารการศึกษา ประสานมิตร แผน ก จะมีจำนวนลดลงทุกปี ซึ่งตรงข้ามกับผู้สมัครในแผน ข ที่มี จำนวนมากขึ้นและรักษาระดับจำนวนที่ 98 คน แสดงว่า ผู้สมัครให้ความสนใจในการศึกษาต่อแบบ แผน ข มากขึ้น ซึ่งอาจมีเหตุผลในด้านของความยากง่ายในการจบตามหลักสูตร หรือความ สะดวกสบายในการมาเรียนตามเวลาเรียนแบบแผน ข มากกว่าแผน ก ก็เป็นไปได้ ดังจะนำเสนอ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

จิราภรณ์ ไหวดี (2541 : 90) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 พบว่า แรงจูงใจด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชาโดย ส่วนรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากและเมื่อจัดลำดับความสำคัญข้อที่มีความสำคัญเป็นอันดับ แรก คือ สาขาที่ศึกษาอยู่จบการศึกษาได้ไม่ยากเกินไป รองลงมา คือ เป็นสาขาที่เป็นประโยชน์ สำหรับงานที่จะทำหรือกำลังทำอยู่ และลำดับสุดท้าย คือ สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ สอบคัดเลือกได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ ชนิตา เพชรทองคำ (2542 : 98) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจใน การศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจด้านความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อปริญญาโทใน องค์ประกอบแรก คือ สาขาวิชาที่เลือกเรียนจบง่ายกว่าที่อื่น ซึ่งตรงกับการศึกษา งานวิจัยของ ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 64) เรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิต วิชาเอก การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533-2534 พบว่า แรงจูงใจด้านสถาบันมี รายละเอียดรายชื่อที่ระบุไว้ว่า เมื่อเข้าศึกษาในสถาบันมีรายละเอียดรายชื่อที่ระบุไว้ว่า เมื่อเข้าศึกษา ในสถาบันแห่งนี้แล้ว เชื่อว่าจะสามารถสำเร็จการศึกษาได้เร็วกว่าสถาบันอื่นๆ อยู่ในระดับปาน กลาง และร้งรอง สีทองดี (2535 : 260) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตระดับปริญญา โท ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ในด้านการวัดผลอยู่ในระดับมาก ที่สุด คือ ต้องการให้มีการสอนที่มาตรฐาน รองลงมา คือ ให้นิสิตมีความคิดอย่างเป็นอิสระในการ ตอบข้อสอบ ให้มีการสอบข้อเขียนพิศดาร เมื่อเรียนครบรายวิชา และสามารถเลือกระหว่างทำ ปริญญากับการสอบข้อเขียนพิศดาร ส่วนในด้านการประชาสัมพันธ์ หลักสูตร ต้องการให้มีการ ประชาสัมพันธ์มากกว่าเดิม และปรับหลักสูตรที่เน้นการนำไปใช้จริง และให้มีการทำปริญญานิพนธ์เพื่อการสำเร็จการศึกษา

สรุปเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษานิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ความสะดวกในการเดินทางมา

สถาบัน เนื่องจากที่พักอยู่ใกล้กับสถาบัน หรือสะดวกในการคมนาคม ค่าเล่าเรียนไม่สูงมากเมื่อเทียบกับสถาบันอื่นๆ มีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนจะเป็นที่น่าพอใจ เช่น บริเวณสถานที่ อาคารเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์ทางการศึกษา การบริการ และสวัสดิการนักศึกษา มีหลักสูตรและสาขาวิชา ตรงฐานทั้งคุณภาพของเนื้อหา และช่วงเวลาที่สามารถศึกษาอย่างแน่นอน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้นในการวิจัย

ในการวิจัยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือตัวแปรต้น ซึ่งมีผลต่อการได้มาซึ่งคำตอบของชื่อเรื่องงานวิจัยนั้นๆ ได้อย่างดี ถ้าผู้วิจัยกำหนดตัวแปรต้นได้อย่างเหมาะสมกับปัญหางานวิจัยจะสอดคล้องกับตัวแปรตาม สำหรับงานวิจัยนี้ได้กำหนดตัวแปรคือ สถานภาพของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกเป็น อายุ ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และสถานภาพทางการเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอเอกสาร ข้อมูล และผลการวิจัยต่างๆดังต่อไปนี้

การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง มักจะกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของผู้มีสิทธิ์สมัคร พร้อมกับมีเอกสารยืนยันคุณสมบัติอื่นๆของผู้สมัคร ประกอบด้วยแสดงถึงตัวแปรต้นที่ติดต่อผู้สมัครเข้าศึกษาต่อ ซึ่งมีผลต่อการได้สิทธิในการเข้าศึกษาต่อ และรวมถึงโอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาด้วย ดังเช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ระบุรายละเอียดในระเบียบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาไว้ว่า

ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้คือ มีประสบการณ์การทำงานทางด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาหรือการบริหารองค์การ หลังจากจบปริญญาตรีมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือการบริหารองค์การ ไม่น้อยกว่า 3 ปี นับถึงวันรับสมัคร โดยมีใบรับรองของผู้บังคับบัญชาตามแบบของมหาวิทยาลัยในท้ายประกาศฯ โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ในการสมัคร สำเนาใบรายงานผลการเรียน (Transcript) ในระดับปริญญาตรี (ซึ่งแสดงผลการเรียนครบทั้ง 4 ปี) ใบรับรองของผู้บังคับบัญชาตามที่ระบุในข้อ 1 (แบบ บห 1) แบบกรอกประวัติและผลงานตามแบบของมหาวิทยาลัยฯ (แบบ บห 2) สำหรับรายละเอียดของการสอบคัดเลือก ไม่มีการสอบข้อเขียนวิชาเอก จะใช้วิธีการดังต่อไปนี้ คณะกรรมการของมหาวิทยาลัยฯ จะพิจารณาคูณสมบัติของผู้สมัครในเรื่องความรู้ และประสบการณ์ โดยพิจารณาจากใบรายงานผลการเรียน ใบรับรองของผู้บังคับบัญชาตามที่ระบุในข้อ 1 (แบบ บห 1) แบบกรอกประวัติและผลงานตามแบบของมหาวิทยาลัยฯ (แบบ บห 2) ความสามารถในการใช้ภาษาไทยทั้งการพูดและการเขียน เข้าสอบความสามารถในการใช้ภาษาไทย และสอบสัมภาษณ์วิชาการตามวัน

และเวลาที่จะแจ้งให้ทราบ ในการสอบสัมภาษณ์จะพิจารณาจากความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร การศึกษาทั่วไป การวิจัย และบุคลิกภาพ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 14)

จะเห็นว่า เริ่มตั้งแต่การสมัครสอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ทางมหาวิทยาลัยก็จะ พิจารณาสถานภาพด้าน อายุ ประสบการณ์ อาชีพการงาน และความพร้อมในด้านเวลาที่จะมีผลต่อ การศึกษาเล่าเรียน โดยจะไม่มีสอบข้อเขียนแต่จะใช้การสัมภาษณ์ พูดคุย และการรับรองจาก ผู้บังคับบัญชาเป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้มีบทบาทสำคัญต่อการนำมาพิจารณา การกำหนดตัวแปรต้น ของงานวิจัยนี้ และต่อไปนี้ผู้วิจัยจะขอเสนอ ผลการวิจัยที่สนับสนุน ตัว แปรอิสระที่จำแนกสถานภาพ ด้านอายุ ประสบการณ์ ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และ สถานภาพทางการเรียน

โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3-26) ได้สรุปตัวแปรที่สำคัญต่อเหตุปัจจัยที่ผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อใน ระดับการศึกษาสูง คือ ตัวแปรด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพการงาน ซึ่งสอดคล้อง มอร์ สเตน และสมาร์ท (Morstain and Smart. 1974 : 83-89) กล่าวว่า เหตุปัจจัยที่ทำให้ผู้ใหญ่ใน สหรัฐอเมริกาเข้าเรียนในสถานศึกษา ผู้มีอายุน้อยจะมีเหตุปัจจัยในการเข้าเรียน ด้านการติดต่อ สัมพันธ์กับผู้อื่นสูง และสอดคล้องกับ พอร์ชอต (Pourchot. 1999 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องเหตุปัจจัย ที่มีต่อการพัฒนาตนในการมีส่วนร่วมในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของผู้ใหญ่ พบว่าผู้ใหญ่มีอายุ มากขึ้นจะมีแรงจูงใจภายในมากในการพัฒนาตนเอง

อัครชิต ทีมะทิพย์สกุล (บทคัดย่อ : 2530) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์มูลเหตุปัจจัยของ นิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2529 จำนวน 410 คน ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจของนิสิต บัณฑิตศึกษาระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโทบัณฑิต จากสถาบันการศึกษาใน ส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และแรงจูงใจของนิสิต บัณฑิตศึกษาระหว่างนิสิตชาย กับนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตก่อนเข้าศึกษา ระดับปริญญาโทบัณฑิตมาแล้วไม่เกิน 3 ปี กับมากกว่า 3 ปี นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอด หลักสูตรปริญญาบัณฑิต น้อยกว่า 3.00 กับตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป นิสิตที่มีประสบการณ์ในการทำงาน กับไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน และนิสิตที่มีงานทำ กับไม่มีงานทำ ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05

รังรอง สีทองดี (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตปริญญาโท ภาควิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่านิสิตปริญญาโท ภาควิเศษ มี แรงจูงใจในการศึกษาต่อรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก นิสิตที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน นิสิตที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านการเรียนเพื่อรู้สูงกว่า

นิสิตที่มีอายุ 26-35 ปี และอายุ 36-45 ปี นิสิตที่ประกอบอาชีพอื่น ไม่ใช้รับราชการมีแรงจูงใจสูงกว่า นิสิตที่ประกอบอาชีพรับราชการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุพิน เปรมปรี (2536 : 29) ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกันและตัวแปรด้าน อายุ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเหล่านี้ด้วย คือ ผู้ที่มีอายุน้อยมีแรงจูงใจ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง เพศชายมีแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นและแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำ มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง นอกจากนี้ ผู้ที่เข้ามาเรียน อาจมีแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งด้าน

รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่างระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิทยบริการ เฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษามีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปรเพศ อายุ สถาบันที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ปัจจุบัน คือ นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านลักษณะสถาบันและด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากสถาบันที่ต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านลักษณะสถาบัน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาที่ต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาที่ต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน และนักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านลักษณะสถาบันและความสนใจของตนเอง

สรุปได้ว่า จากสภาพของสังคม ความต้องการของสถาบันการศึกษา และงานวิจัยหลายฉบับ ดังที่เสนอไปแล้ว พบว่า ตัวแปรอิสระ ด้านอายุ ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และสถานภาพทางการเรียน มีผลต่อเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของ นิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับเหตุจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา ซึ่งพอจะมีผู้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าไว้ทั้งของต่างประเทศและในประเทศดังนี้

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮูล (Houle. 1961 : 15-16) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาพบว่า ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยเหตุจูงใจที่แตกต่างกันโดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ (1) มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้ทักษะด้านวิชาชีพ (2) มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) หมายถึงมาเรียนเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ชอบเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือต้องการมีเพื่อนหรือเพื่อจัดความเหงา (3) มาเรียนเพราะต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ (Learning Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะมีใจรักเรียนต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3-26) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเรียนต่อของผู้ใหญ่โดยแบ่งเหตุจูงใจเป็น 14 ด้านคือ

1. เหตุจูงใจด้านความต้องการช่วยเหลือสังคม
2. เหตุจูงใจด้านการติดต่อทางสังคม
3. เหตุจูงใจด้านการเพิ่มพูนความรู้ตามการชักนำของผู้อื่น
4. เหตุจูงใจด้านประเทืองปัญญา
5. เหตุจูงใจเพื่อเพิ่มพูนด้านความรู้ทางวิชาชีพทางการชักนำของตนเอง
6. เหตุจูงใจด้านการทำตามระเบียบสังคม
7. เหตุจูงใจด้านเตรียมตัวทางด้านการศึกษา
8. เหตุจูงใจด้านความอยากรู้ทางวิชาการ
9. เหตุจูงใจด้านการทดแทนทางสังคม
10. เหตุจูงใจด้านการอยากมีส่วนร่วมในสังคม
11. เหตุจูงใจด้านการหลบเลี่ยงรายการโทรทัศน์
12. เหตุจูงใจด้านการพัฒนาตนเองและหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่าย
13. เหตุจูงใจด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
14. เหตุจูงใจด้านการเสริมความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใหญ่เข้าเรียนด้วยเหตุจูงใจที่ต่างกัน และตัวแปรด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุจูงใจเหล่านี้ด้วย

มอร์สตัน และสมาร์ท (Morstain and Smart. 1974 : 83-89) ได้ศึกษาเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้มีอายุน้อยจะมีเหตุจูงใจในการเข้าเรียนด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง ส่วนเพศชายมีเหตุจูงใจในการเข้าเรียน ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง และเพศหญิงมาเรียนเพราะต้องการมีความรู้เป็นสำคัญ ได้สรุปว่า เหตุจูงใจในการเรียนของผู้ใหญ่นั้นแบ่งได้เป็น 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น
2. ด้านการประกอบอาชีพ
3. ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
4. ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่
5. ด้านการเรียนรู้เพื่อรู้
6. ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น

โรเซนเบิร์กและคนอื่น ๆ (Rosenberg and others. 1970 : 215-216) ได้ศึกษารวบรวมค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย พบว่าค่านิยมที่สำคัญมีได้อยู่คือการมีรายได้และเกียรติภูมิสูงเท่านั้น แต่อยู่ที่ความพอใจด้านอื่น ๆ อีก ซึ่งสรุปได้ 9 ประการคือ

1. เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถและความถนัดพิเศษ
2. เป็นงานที่มีรายได้ดี
3. เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะอยู่กับวัตถุสิ่งของ
4. เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่
5. ทำให้มีเกียรติและสถานภาพทางสังคมสูง
6. มีอนาคตที่มั่นคงปลอดภัย
7. เปิดโอกาสให้มีอิสระอย่างเต็มที่
8. เปิดโอกาสให้ใช้ภาวะผู้นำ
9. เปิดโอกาสให้ได้ช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

ลีออน (Lyon. 1977 : 1269) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านประสบการณ์เหตุจูงใจและบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพไว้แล้ว จำนวน 82 คน กับพวกที่ยังไม่ได้ตัดสินใจ จำนวน 87 คน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกอาชีพไว้แล้วมีความคุ้นเคยกับอาชีพของบิดา และต้องการ

มีอาชีพตามบิดามารดา ส่วน โมริ (Mori, 1979 : 174-176) ได้ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลของใจให้กับนักศึกษาเป็นครู โดยศึกษากับนักศึกษาชาย หญิงในมหาวิทยาลัยมิชิแกน จำนวน 556 คน เป็นชาย 188 คน หญิง 368 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหญิงเลือกเป็นครูเพราะมีเหตุจูงใจในด้านเศรษฐกิจและค่านิยมมากกว่านักศึกษาชาย และพบว่าเหตุจูงใจด้านทัศนคติที่ดีต่อการเป็นครูกับด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กัน เหตุจูงใจที่สำคัญที่สุดในการเลือกเป็นครูคืออิทธิพลจากบุคคลภายนอกและจรรยาครู ผลการศึกษานี้แตกต่างจากผลการศึกษาของวิตเทนเนอร์ (Wittenauer, 1980 : 608) ซึ่งได้ศึกษาถึงความพอใจในงานและเหตุจูงใจในการเลือกคณะศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยอินเดียนาและมหาวิทยาลัยเปอร์ดู จำนวน 116 คน พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่เป็นเหตุจูงใจ ในการเลือกคณะคือ รายได้ นอกจากนั้นยังพบว่านักศึกษาต้องการคำแนะนำในการเลือกสาขาวิชาเอกและการเลือกคณะอีกด้วย

พอร์คอต (Pourchot, 1999 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องเหตุจูงใจที่มีต่อการพัฒนาตนในการมีส่วนร่วมในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของผู้ใหญ่ พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ (Adults) มีประสบการณ์ทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้านการเจริญเติบโตส่วนตนเองและผลของประสบการณ์ และความต้องการที่มีมาก่อนแล้วการศึกษาก่อนๆ และเสนอแนะว่าถ้าเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่เป็นวัยรุ่น และนักศึกษาผู้ใหญ่มีแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการศึกษาเป็นความต้องการภายใน และมุ่งพัฒนาตนเองเป็นหลัก เมื่อผู้ใหญ่มีอายุมากขึ้นจะมีแรงจูงใจภายในมากขึ้น การศึกษาได้พบว่าอายุมีความเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างแรงจูงใจภายใน และความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ และงานวิจัยได้พบความแตกต่างในเรื่องการพัฒนาตนแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก และความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายในและการพัฒนาโดยรวมศึกษาในเรื่องที่แตกต่างกันระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและระดับปริญญาตรีพบใน 4 เรื่อง ดังนี้

1. นักศึกษาและวัยรุ่นมีระดับในการพัฒนาตนเองในระดับที่เท่าเทียมกันตั้งแต่เริ่มต้นโปรแกรมการศึกษา
2. นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ได้รับคะแนนต่ำในการประเมินแรงจูงใจภายใน ตามที่คาดหวังไว้แล้วแต่มีความสัมพันธ์ระหว่างอายุ และแรงจูงใจภายในที่เพิ่มขึ้นจนถึงช่วงกลางของชีวิต และลดลงเมื่ออายุประมาณ 45 ปี การศึกษาพบว่า การลดลงของแรงจูงใจภายใน ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุมากขึ้น ไม่ได้คาดหวังไว้ล่วงหน้า
3. ตามที่คาดการณ์ไว้ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีคะแนนสูงในแรงจูงใจภายใน และต่ำในแรงจูงใจภายนอก มากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี

4. พบตามที่คาดไว้ล่วงหน้าแล้วว่าความเกี่ยวเนื่องของโครงสร้างระบบมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจภายในของบุคคล ข้อค้นพบความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ แรงจูงใจภายใน และความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างระบบ และแรงจูงใจภายในสามารถเพิ่มพูนความรู้ ในสาขาวิชาแรงจูงใจและปรับใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ต่อไป

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาเพราะนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังต้องการนำความรู้ไปปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ต้องการให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และให้มีความก้าวหน้าทั้งด้านหน้าที่การงานและในด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

5.2 งานวิจัยในประเทศ

นิตยา วัฒนาภรณ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงเหตุจูงใจของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ด้านลักษณะของสถาบัน เหตุผลส่วนตัว การสนับสนุนของผู้อื่น และความมุ่งหวังในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า

1. นักศึกษามีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในระดับปานกลาง โดยมีเหตุผลส่วนตัวเป็นเหตุจูงใจสูงสุด รองลงมาได้แก่เหตุจูงใจด้านลักษณะของสถาบัน ความมุ่งหวัง และการสนับสนุนของผู้อื่น ตามลำดับ
2. นักศึกษาต่างประเทศ คณะ หรือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายได้ต่างกันมีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีสภาพการทำงานต่างกันมีเหตุจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน ส่วนเหตุจูงใจในด้านอื่น ๆ และเหตุจูงใจโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่สอบเข้าศึกษาในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จำนวนครั้งต่างกัน มีเหตุจูงใจเกี่ยวกับลักษณะของสถาบัน เหตุผลส่วนตัว และเหตุจูงใจโดยส่วนรวมแตกต่างกันแต่มีเหตุจูงใจเกี่ยวกับการสนับสนุนของผู้อื่น และความมุ่งหวังไม่แตกต่างกัน

อัครจิต ทีฆะทิพย์สกุล (2530 : 88 – 95) ได้ศึกษาวิเคราะห์ มูลเหตุจูงใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย พบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับเหตุจูงใจของนิสิตต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิตมีทั้งหมด 8 ตัวประกอบ โดยเรียงตามค่าความแปรปรวน จากมากไปหาน้อยดังนี้คือ (1) คุณภาพของอาจารย์และการจัดการศึกษา (2) ความต้องการปริญญาโทบัณฑิต (3) สาขาวิชาตรงกับความต้องการ

ต้องการของสังคม (4) ความรู้ (5) สาขาวิชาที่นิสิตมีความสามารถเรียนสำเร็จได้ (6) สาขาวิชาที่มีความสามารถนำไปใช้ (7) สาขาวิชาตรงกับความถนัดของนิสิต (8) เกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่รักการเรียนจะเรียนต่อจนสุดความสามารถ และโอกาสที่อำนวยการโดยจะเลือกเรียนเฉพาะสาขาวิชาที่มีประโยชน์ต่อตนเอง หรือหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ อาจจะเป็นสาขาวิชาที่สำเร็จมาแล้วสามารถเปลี่ยนงาน หรือสามารถทำงานในด้านที่ตนเองชอบ และสามารถหารายได้ได้มากพอสมควร นิสิตบางคนเรียนต่อเพราะไม่ต้องการทำงานในขณะที่มีวุฒิปริญญาตรี ขณะเดียวกันบางคนก็ยังไม่สามารถหางานทำตามสาขาวิชาที่ตนเองสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำให้ต้องเรียนต่อในสาขาวิชาที่สามารถหางานทำได้

รังรอง สีทองดี (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในหกด่าน ได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม และด้านการเรียนเพื่อรู้ ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ ส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.00 และเป็นชายร้อยละ 39.00 เป็นกลุ่มอายุ 26-35 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.00 นิสิตส่วนใหญ่ยังเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 59.30 ที่สมรสแล้วมีเพียงร้อยละ 40.70 นิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ อาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 86.10 วิชาเอกคือ พลศึกษา การบริหารการศึกษา จิตวิทยาแนะแนว การวัดผลการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา จิตวิทยา พัฒนาการ การศึกษาผู้ใหญ่ ภาษาไทย การศึกษาพิเศษ และสุขศึกษา

2. นิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.40 – 3.83 เรียงตามลำดับคือ ด้านการเรียนรู้เพื่อรู้ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม

3. นิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ ที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อสูงกว่านิสิตหญิงในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น นิสิตที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน แต่นิสิตที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นและด้านการเรียนเพื่อรู้สูงกว่านิสิตที่มีอายุ 26-35 ปี และอายุ 36-45 ปี นิสิตที่สมรสแล้วมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อสูงกว่านิสิตที่เป็นโสด ในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น และนิสิตที่ประกอบอาชีพอื่นไม่ใช่รับราชการนั้นมีแรงจูงใจสูงกว่านิสิตที่ประกอบอาชีพรับราชการในด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตที่เรียนวิชาเอกสุขศึกษามีแรงจูงใจสูงกว่านิสิตที่เรียนวิชาเอกอื่น และในด้านการเรียนเพื่อรู้

อัมพร ณ สงขลา (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ในด้านลักษณะสถาบัน ด้านบริบทของสังคม ด้านการประกอบอาชีพและด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น และเพื่อเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในระดับปานกลาง โดยมีเหตุจูงใจด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุจูงใจสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านลักษณะสถาบัน ด้านบริบทของสังคมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นอยู่ในระดับน้อย

2. นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่มีความแตกต่างทางด้าน เพศ อายุ สถาบันที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงานและรายได้ปัจจุบันมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต่างสาขากัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีเหตุจูงใจด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นแตกต่างกัน

4. นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่กำลังศึกษาในสาขาที่แตกต่างกันมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมแตกต่างกันและมีเหตุจูงใจด้านลักษณะสถาบันแตกต่างกัน แต่มีเหตุจูงใจด้านบริบทของสังคมด้านการประกอบอาชีพ และด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นไม่แตกต่างกัน

เปรมชัย สโรบล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหารในด้านลักษณะของสถาบัน ด้านสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการประกอบอาชีพ ด้านความสนใจของตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนเตรียมทหาร มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการประกอบอาชีพ และด้านความสนใจของตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนเหตุจูงใจด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นเป็นเหตุจูงใจปานกลาง

2. นักเรียนเตรียมทหารที่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัวหรือผู้ปกครองต่อเดือน

และการได้รับความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าต่างกันมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนเตรียมทหารที่อาชีพของบิดาต่างกันมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีเหตุจูงใจด้านการประกอบอาชีพและด้านความสนใจของตนเองแตกต่างกัน

4. นักเรียนเตรียมทหารที่รายได้ของครอบครัวหรือผู้ปกครองต่อเดือนต่างกันมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีเหตุจูงใจด้านความสนใจของตนเองแตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยของต่างประเทศและในประเทศ สรุปได้ว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง นักศึกษาจำนวนมากที่เข้าศึกษาต่อ เพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น ลักษณะของสถาบันที่เรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านอาชีพ จึงต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง นอกจากนั้นผู้ที่จบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษายังเป็นที่ยอมรับในสังคม ส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและด้านเศรษฐกิจจึงมีผู้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาและต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับนี้เป็นจำนวนมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาโท แผนก ก และแผนก ข สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2544 – 2546 จำนวน 331 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท แผนก ก และแผนก ข สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2544 – 2546 จำนวน 196 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, Taro. 1967) จากประชากร 331 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน โดยแบ่งตามสัดส่วนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประสานมิตร จำนวน 77 คน กลุ่มองค์กรกิจ จำนวน 47 คน และกลุ่มราชบุรี จำนวน 57 คน ผู้วิจัยได้สำรวจกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 คิดเป็น จำนวน 27 คน จึงส่งแบบสอบถามรวม 208 ฉบับ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก แบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.23 แต่จากการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนพบว่านิสิตปริญญาโทที่เรียนประสานมิตรตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 72 ฉบับ องค์กรกิจจำนวน 54 ฉบับ และราชบุรีจำนวน 70 ฉบับ ผู้วิจัยได้ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย/สถาบัน	นิตระดับปริญญาโท			
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	แผน ก	แผน ข	แผน ก	แผน ข
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	37	105	20	52
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์	-	83	-	54
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จังหวัดราชบุรี	-	106	-	70
รวม	37	294	20	176

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับถามความคิดเห็นของนิตระดับปริญญาโท เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 51 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะของสถาบัน จำนวน 10 ข้อ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 10 ข้อ ด้านการยอมรับของสังคม จำนวน 10 ข้อ ด้านการพัฒนาตนเอง จำนวน 10 ข้อ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 11 ข้อ

โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารของ เชดส์คี้ โฆวาสินธุ์ (2523 : 4-7) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2524 : 133-137) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียน หรือการศึกษาต่อของนิสิตและนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามตามเหตุจูงใจ ด้านลักษณะ ของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไข ความถูกต้อง และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขความถูกต้อง และให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ผู้ควบคุม สารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงทั้งรายข้อและรายด้าน จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

ผศ.ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ศ.ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์

ราชบัณฑิต

รศ.ดร.ธีรพงศ์ อุดมไพจิตรกุล

อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์

รศ.ดร.วิรัช วรรณรัตน์

อดีตผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา

รศ.ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ

หัวหน้าฝ่ายสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เป็นผู้ตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่มีอายุ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบ ครั้งสุดท้าย แล้วจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ แผนกจดหมายของผู้วิจัยถึงนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยส่งแบบสอบถามให้กับนิสิตระดับ ปริญญาโทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และดำเนินการส่งด้วยตนเอง จำนวน 208 คน ซึ่ง ได้รับ การตอบกลับมาจำนวน 196 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 94.23

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาจำแนกข้อมูลตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. นำแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามความคิดเห็นของนิสิต ระดับปริญญาโท เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในแต่ละข้อดังนี้

ให้คะแนน 1	เมื่อตอบในช่อง	น้อยที่สุด
ให้คะแนน 2	เมื่อตอบในช่อง	น้อย
ให้คะแนน 3	เมื่อตอบในช่อง	ปานกลาง
ให้คะแนน 4	เมื่อตอบในช่อง	มาก
ให้คะแนน 5	เมื่อตอบในช่อง	มากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Version 11.0 ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการตอบแบบสอบถามสถานภาพของ นิสิตระดับปริญญาโท ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่า ร้อยละ (Percentage) เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับ ของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการประเมินความคิดเห็นของ นิสิตระดับปริญญาโท ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (X) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม ทุกด้านเพื่อเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ในการแปลความหมาย ใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ มาตรฐานประมาณค่า ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจในการเลือกเรียนมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจในการเลือกเรียนมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจในการเลือกเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจในการเลือกเรียนน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจในการเลือกเรียนน้อยที่สุด

1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยการจัดลำดับความถี่ของคำตอบ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. เปรียบเทียบเหตุปัจจัยในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษานิสิตระดับปริญญาโท โดยใช้สถิติ t-test กับตัวแปร ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และใช้สถิติ F-test กับตัวแปร อายุ และสถานที่เรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (percentage)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient)

3. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวแปร

2 กลุ่ม ใช้สถิติ t-test แบบอินดีเพนเดนท์ (Independent) และตัวแปร 3 กลุ่ม ใช้สถิติ F-test

ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé's Post Hoc Comparison)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในสถิติทดสอบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในสถิติทดสอบเอฟ (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1
n	แทน	จำนวนนิสิต

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 2 เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปรียบเทียบตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาโท

ข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน ได้แสดงเป็นค่าจำนวน และร้อยละ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	29	14.8
35-45 ปี	94	48.0
46 ปี หรือมากกว่า	73	37.2
รวม	196	100.0
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	39	19.9
10 ปี หรือมากกว่า	157	80.1
รวม	196	100.0
3. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ		
ราชการ	151	77.0
เอกชน/รัฐวิสาหกิจ	45	23.0
รวม	196	100.0
4. สถานภาพทางการเรียน		
แผน ก	20	10.2
แผน ข	176	89.8
รวม	196	100.0
5. สถานที่เรียน		
ประสานมิตร	72	36.7
องครักษ์	54	27.6
ราชบุรี	70	35.7
รวม	196	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีอายุ 35-45 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือ อายุ 46 ปีขึ้นไปจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 อายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 นิสิตระดับปริญญาโทส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไปจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 80.1 มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 นิสิตระดับปริญญาโทมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ ส่วนใหญ่รับราชการจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 77 เอกชน/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23 นิสิตระดับปริญญาโทมีสถานภาพทางการเรียน ส่วนใหญ่ แขน ข จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 89.8 แขน ก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 นิสิตระดับปริญญาโทมีสถานที่เรียน ประสานมิตรจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 ราชบุรีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 และองครักษ์จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6

ตอนที่ 2 เหตุุงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษานิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษานิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยแสดงเป็นภาพรวมของทั้ง 5 ด้าน ในตาราง 4 และแสดงเป็นรายด้าน ในตาราง 5 - 9

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษานิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวมทุกด้าน

	เหตุุงใจในการเลือกเรียน	ค่าสถิติ		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านลักษณะของสถาบัน	4.56	0.46	มากที่สุด
2	ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	3.91	0.57	มาก
3	ด้านการยอมรับของสังคม	4.18	0.54	มาก
4	ด้านการพัฒนาตนเอง	4.44	0.52	มาก
5	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.78	0.52	มาก
	รวม	4.17	0.41	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน ด้านลักษณะของสถาบันอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบัน

เหตุจูงใจในการเลือกเรียน		ค่าสถิติ		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม	4.69	0.48	มากที่สุด
2.	ผลิตผู้บริหารการศึกษาที่เป็นผู้นำแบบมืออาชีพ	4.57	0.55	มากที่สุด
3.	เป็นสถาบันที่ให้ความรู้เชิงวิชาการชั้นสูง	4.69	0.52	มากที่สุด
4.	สร้างผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.46	0.59	มาก
5.	มีโครงสร้างหลักสูตรของภาควิชาที่ชัดเจน	4.57	0.61	มากที่สุด
6.	มีหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ทันต่อความต้องการของสังคมไทย	4.48	0.66	มาก
7.	มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา	4.64	0.57	มากที่สุด
8.	มีหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานในการคัดเลือกผู้สมัครสอบเข้าศึกษาต่อ	4.34	0.70	มาก
9.	มีอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน	4.63	0.60	มากที่สุด
10.	มีงานวิจัยของนิสิตที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้พัฒนาหน่วยงาน องค์กร หรือสังคมปัจจุบัน	4.56	0.62	มาก
รวม		4.56	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 5 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบัน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มี 6 ข้อ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของสังคม ($\bar{X}$ =4.69) ผลิตผู้บริหารการศึกษาที่เป็นผู้นำแบบมืออาชีพ ($\bar{X}$ =4.57) เป็นสถาบันที่ให้

ความรู้เชิงวิชาการชั้นสูง ($\bar{X}=4.69$) มีโครงสร้างหลักสูตรของภาควิชาที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.57$) มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา ($\bar{X}=4.64$) มีอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน ($\bar{X}=4.63$) และอีก 4 ข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชา
การบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

เหตุจูงใจในการเลือกเรียน		ค่าสถิติ		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำไปพัฒนางานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน	4.64	0.55	มากที่สุด
2.	เมื่อจบการศึกษาจะมีรายได้เพิ่มขึ้น	2.96	1.07	ปานกลาง
3.	เมื่อจบการศึกษาแล้วคาดว่าจะมีโอกาสดำเนินตำแหน่งสูงขึ้น	3.55	1.07	มาก
4.	ต้องการความมั่นคงในอาชีพ หรือตำแหน่งงานที่ทำอยู่	4.08	0.89	มาก
5.	เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทำให้เป็นคนที่มีความสำคัญขององค์กรอันเป็นผลให้ มีอำนาจต่อรองกับองค์กรหรือหน่วยงานที่ทำอยู่	4.00	0.96	มาก
6.	สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอย่างดี	4.52	0.62	มากที่สุด
7.	มีโอกาสดำเนินอาชีพใหม่ เมื่อเรียนจบการศึกษา	2.87	1.16	ปานกลาง
8.	จบการศึกษาระดับปริญญาโทแล้วจะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงาน	4.41	0.65	มาก
9.	จบการศึกษาระดับปริญญาโทแล้วสามารถไปศึกษาในระดับปริญญาเอก	3.65	1.17	มาก
10.	วิชาที่เรียนเป็นที่ต้องการของวงการการศึกษา	4.44	0.70	มาก
รวม		3.91	0.57	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มี 2 ข้อ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำไปพัฒนางานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ($\bar{X}=4.64$) สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอย่างดี ($\bar{X}=4.52$) มี 2 ข้อ ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ เมื่อจบการศึกษาจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ($\bar{X}=2.96$) มีโอกาสเปลี่ยนอาชีพใหม่ เมื่อเรียนจบการศึกษา ($\bar{X}=2.87$) และอีก 6 ข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการยอมรับของสังคม

เหตุจูงใจในการเลือกเรียน		ค่าสถิติ		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ต้องการให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นในสังคม	4.19	0.70	มาก
2.	ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา	4.26	0.73	มาก
3.	ต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ตระกูล	4.35	0.85	มาก
4.	สร้างความเสมอภาคให้กับตนเองในสังคม	4.06	0.69	มาก
5.	เป็นทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม	4.06	0.74	มาก
6.	ทำให้ได้พบบุคคลที่มีสถานะภาพสูงในสังคม	3.88	0.75	มาก
7.	ช่วยเพิ่มความมั่นใจเมื่อเข้าสังคม	4.06	0.70	มาก
8.	ทำให้ได้รับเกียรติจากคนทั่วไปในสังคม	4.02	0.68	มาก
9.	มีความรู้ที่เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.57	0.58	มากที่สุด
10.	เมื่อจบการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้จะมีโอกาสที่ได้รับการยอมรับจากสังคมสูงกว่าสถาบันอื่น	4.39	0.70	มาก
รวม		4.18	0.54	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการยอมรับของสังคม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มี 1 ข้อ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความรู้ที่เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม ($\bar{X}=4.57$) และอีก 9 ข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการพัฒนาตนเอง

เหตุจูงใจในการเลือกเรียน		ค่าสถิติ		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความต้องการความรู้ใหม่ๆ ด้านวิชาการบริหารการศึกษา	4.72	0.47	มากที่สุด
2.	มีความต้องการพัฒนาทักษะในการบริหารสถานศึกษา	4.60	0.57	มากที่สุด
3.	เพื่อให้ชีวิตมีคุณค่ามากขึ้นจากสภาพที่เป็นอยู่	4.24	0.74	มาก
4.	ต้องการพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ให้มากที่สุด	4.42	0.58	มาก
5.	เพื่อสร้างความมั่นใจในตนเองต่ออาชีพที่ทำอยู่	4.42	0.61	มาก
6.	ต้องการเพิ่มสมรรถภาพในการทำงานให้สูงขึ้น	4.48	0.58	มาก
7.	ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.26	0.93	มาก
8.	ต้องการความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ	4.42	0.71	มาก
9.	ต้องการยกระดับฐานะตนเอง	4.26	0.83	มาก
10.	เพื่อเกิดความภาคภูมิใจเมื่อจบการศึกษา	4.67	0.56	มากที่สุด
รวม		4.44	0.49	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 3 ข้อ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความต้องการความรู้ใหม่ๆ ด้าน วิชาการบริหารการศึกษา ($\bar{X}=4.72$) มีความต้องการพัฒนาทักษะในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X}=4.60$) เพื่อเกิดความภาคภูมิใจเมื่อจบการศึกษา ($\bar{X}=4.67$) และอีก 7 ข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

เหตุจูงใจในการเลือกเรียน		ค่าสถิติ		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความสะดวกในการเดินทางมาสถาบัน	3.76	0.87	มาก
2.	มีที่พักอยู่ใกล้กับสถาบัน	3.22	1.18	ปานกลาง
3.	มีค่าเล่าเรียนไม่สูงมากเมื่อเทียบกับสถาบันอื่น	3.86	0.84	มาก
4.	มีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียน	3.93	0.65	มาก
5.	มีอาคารเรียนที่สะดวกต่อการเรียนการสอน	4.13	0.82	มาก
6.	มีความสะดวกในการใช้บริการห้องสมุด	3.60	0.87	มาก
7.	มีห้องสมุดที่มีความพร้อมด้วยหนังสือและงานวิจัยทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียน	3.70	0.86	มาก
8.	มีการให้บริการที่สะดวกรวดเร็วจากบัณฑิตวิทยาลัย	3.58	0.82	มาก
9.	ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับอาจารย์ในภาควิชา	4.06	0.77	มาก
10.	มีความพร้อมในสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา	3.76	0.78	มาก
11.	มีโอกาสดูเรียนจบตามที่ตั้งใจศึกษาตามหลักสูตร	4.06	0.72	มาก
รวม		3.78	0.52	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มี 1 ข้อ ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีที่พักอยู่ใกล้กับสถาบัน ($\bar{X} = 3.22$) และอีก 10 ข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปรียบเทียบตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปรียบเทียบตาม อายุ ประสบการณ์ ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิต ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในภาพรวม 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	0.80
ภายในกลุ่ม	193	33.19	0.17	
รวม	195	33.47		

จากตาราง 10 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน ในภาพรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิต ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในด้านลักษณะของสถาบัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.28	0.64	3.04*
ภายในกลุ่ม	193	40.46	0.21	
รวม	195	41.74		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน ในด้านลักษณะของสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบ เหตุจูงใจของนิสิต ที่มีอายุต่างกัน ในด้านลักษณะของสถาบัน จึงทดสอบหาความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังตาราง 12

ตาราง 12 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในด้านลักษณะของ
สถาบัน

อายุ		อายุ		
		46 ปี หรือ มากกว่า	35-45 ปี	ต่ำกว่า 35 ปี
	$\bar{X}$	4.62	4.58	3.38
46 ปี หรือมากกว่า	4.62		0.04	0.24*
35-45 ปี	4.58			0.20
ต่ำกว่า 35 ปี	4.38			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบัน ระหว่างนิสิตระดับ
ปริญญาโทที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป กับนิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตระดับปริญญาโท ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีเหตุุงใจในการเลือกเรียน
ต่อสูงกว่านิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบเหตุุงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.23
ภายในกลุ่ม	193	64.89	0.34	
รวม	195	65.05		

จากตาราง 13 แสดงว่า เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีเหตุุงใจในการเลือกเรียน
ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกันในการยอมรับของสังคม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.47	1.59
ภายในกลุ่ม	193	57.36	0.30	
รวม	195	58.31		

จากตาราง 14 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน
ในการยอมรับของสังคม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกันในการพัฒนาตนเอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.15	0.60
ภายในกลุ่ม	193	46.86	0.24	
รวม	195	47.15		

จากตาราง 15 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน
ในการพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกันในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.11	0.38
ภายในกลุ่ม	193	53.79	0.28	
รวม	195	54.00		

จากตาราง 16 แสดงว่าเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตปริญญาโท
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน จำแนกตามด้านต่างๆ

ด้าน	น้อยกว่า 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		t
	n = 39		n = 157		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านลักษณะของสถาบัน	4.49	0.48	4.58	0.46	1.15
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	4.04	0.59	3.88	0.57	1.53
ด้านการยอมรับของสังคม	4.22	0.57	4.17	0.54	0.50
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.39	0.48	4.46	0.49	0.84
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.80	0.49	3.78	0.54	0.21
รวม	4.18	0.41	4.16	0.41	0.16

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกันทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน

ตาราง 18 เปรียบเทียบเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีลักษณะการปฏิบัติงานต่างกัน จำแนกตามด้านต่างๆ

ด้าน	ข้าราชการ N = 39		เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ N = 157		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านลักษณะของสถาบัน	4.60	0.45	4.44	0.47	2.05*
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	3.88	0.58	4.00	0.54	1.20
ด้านการยอมรับของสังคม	4.20	0.52	4.10	0.60	1.08
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.46	0.50	4.38	0.45	1.04
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.80	0.52	3.71	0.54	0.97
รวม	4.18	0.41	4.12	0.42	0.91

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีเหตุผลใจในการเลือกเรียน รวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีเพียงด้านเดียว คือ ด้านลักษณะของสถาบัน มีเหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตระดับปริญญาโทที่เป็นข้าราชการมีเหตุผลใจในการเลือกเรียนสูงกว่า นิสิตระดับปริญญาโทที่ทำงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ

ตาราง 19 เปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานภาพทางการเรียนต่างกัน จำแนกตามด้านต่างๆ

ด้าน	แผน ก		แผน ข		t
	N = 39		N = 157		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านลักษณะของสถาบัน	4.29	0.56	4.59	0.44	2.84**
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	3.84	0.62	3.91	0.57	0.59
ด้านการยอมรับของสังคม	3.95	0.66	4.20	0.52	1.99*
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.22	0.51	4.47	0.48	2.17*
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.73	0.59	3.79	0.51	0.45
รวม	4.00	0.46	4.19	0.40	1.92

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานภาพทางการเรียนต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน โดยรวม 5 ด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการยอมรับของสังคม และด้านการพัฒนาตนเองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตระดับปริญญาโทแผน ข มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิสิตระดับปริญญาโทแผน ก และด้านลักษณะของสถาบัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโทแผน ข มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิสิตระดับปริญญาโทแผน ก

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน ในภาพรวม 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.49	3.74	27.82**
ภายในกลุ่ม	193	25.97	0.14	
รวม	195	33.46		

**** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

จากตาราง 20 แสดงว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียน ในภาพรวม 5 ด้าน แตกต่างกัน

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบ เหตุสนใจของนิสิตระดับปริญญาโท ที่มีสถานที่เรียนต่างกัน ในภาพรวม 5 ด้าน จึงทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังตาราง 21

ตาราง 21 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวม 5 ด้าน

สถานที่เรียน		สถานที่เรียน		
		องครักษ์	ราชบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
	$\bar{X}$	4.45	4.18	3.95
องครักษ์	4.45		0.26**	0.49**
ราชบุรี	4.18			0.23**
ประจวบคีรีขันธ์	3.95			

**** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

จากตาราง 21 พบว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวม 5 ด้าน ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโท องครักษ์ กับนิสิตปริญญาโทราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์กับนิสิตระดับปริญญาโทประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี กับนิสิตระดับปริญญาโทประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์มีเหตุสนใจในการเลือกเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ นิสิตระดับปริญญาโทราชบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน ในด้านลักษณะ
ของสถาบัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.95	4.47	26.33**
ภายในกลุ่ม	193	32.79	0.17	
รวม	195	41.74		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิต
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการ
เลือกเรียน ในด้านลักษณะของสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบ เหตุจูงใจของนิสิต
ที่มีสถานที่เรียนต่างกัน ในด้านลักษณะของสถาบัน จึงทดสอบหาความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่
ดังตาราง 23

ตาราง 23 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบัน

สถานที่เรียน		สถานที่เรียน		
		องครักษ์	ราชบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
	$\bar{X}$	4.86	4.58	4.32
องครักษ์	4.86		0.28**	0.54**
ราชบุรี	4.58			0.26**
ประจวบคีรีขันธ์	4.32			

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 23 พบว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะของสถาบัน ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองค์กรฯ กับนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองค์กรฯกับนิสิตระดับปริญญาโทประสานมิตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี กับนิสิตระดับปริญญาโทประสานมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโทองค์กรฯมีเหตุสนใจในการเลือกเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ นิสิตระดับปริญญาโทราชบุรีและนิสิตระดับปริญญาโทประสานมิตร ตามลำดับ

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบเหตุสนใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.29	3.65	12.18**
ภายในกลุ่ม	193	57.75	0.30	
รวม	195	65.04		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 แสดงว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียน ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากพบความพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบเหตุสนใจของนิสิต ที่มีสถานที่เรียนต่างกัน ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ จึงทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังตาราง 25

ตาราง 25 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

สถานที่เรียน		สถานที่เรียน		
		องครักษ์	ราชบุรี	ประสาธน์มิตร
	$\bar{X}$	4.22	3.83	3.76
องครักษ์	4.22		0.39**	0.46**
ราชบุรี	3.83			0.07
ประสาธน์มิตร	3.76			

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25 พบว่า เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์ กับนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์ กับนิสิตระดับปริญญาโทประสาธน์มิตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์มีเหตุุงใจในการเลือกเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ นิสิตระดับปริญญาโทราชบุรีและนิสิตระดับปริญญาโทประสาธน์มิตร ตามลำดับ

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบเหตุุงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน ในด้านการยอมรับของสังคม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	9.00	4.50	17.61**
ภายในกลุ่ม	193	49.31	0.26	
รวม	195	58.31		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 แสดงว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียน ในด้านการยอมรับของสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบ เหตุสนใจของนิสิตที่มีสถานที่เรียนต่างกัน ในด้านการยอมรับของสังคม จึงทดสอบหาความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังตาราง 27

ตาราง 27 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการยอมรับของสังคม

สถานที่เรียน		สถานที่เรียน		
		องครักษ์	ราชบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
	$\bar{X}$	4.38	4.32	3.90
องครักษ์	4.38		0.06	0.48**
ราชบุรี	4.32			0.42**
ประจวบคีรีขันธ์	3.90			

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 พบว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการยอมรับของสังคม ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์ กับนิสิตระดับปริญญาโทประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี กับนิสิตระดับปริญญาโทประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์มีเหตุสนใจในการเลือกเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ นิสิตระดับปริญญาโทราชบุรีและนิสิตระดับปริญญาโทประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน ในด้านการพัฒนาตนเอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.95	4.47	22.60**
ภายในกลุ่ม	193	38.20	0.20	
รวม	195	47.15		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 แสดงว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน ในด้านการพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบ เหตุจูงใจของนิสิตที่มีสถานที่เรียนต่างกัน ในด้านการพัฒนาตนเอง จึงทดสอบหาความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังตาราง 29

ตาราง 29 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน ในด้านการพัฒนาตนเอง

สถานที่เรียน		สถานที่เรียน		
		องครักษ์	ราชบุรี	ประสาธน์มิตร
	$\bar{X}$	4.76	4.44	4.23
องครักษ์	4.76		0.33**	0.54**
ราชบุรี	4.44			0.21*
ประสาธน์มิตร	4.23			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานที่เรียนต่างกัน ในด้านการพัฒนาตนเอง ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทของครุรักษ์ กับนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทของครุรักษ์ กับนิสิตระดับปริญญาโทประสานมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี กับนิสิตระดับปริญญาโทประสานมิตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโทของครุรักษ์มีเหตุสนใจในการเลือกเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ นิสิตระดับปริญญาโทราชบุรีและนิสิตระดับปริญญาโทประสานมิตร ตามลำดับ

ตาราง 30 ผลการเปรียบเทียบเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	6.29	3.15	12.73**
ภายในกลุ่ม	193	47.71	0.25	
รวม	195	54.00		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 30 แสดงว่า เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบ เหตุสนใจของนิสิตที่มีสถานที่เรียนต่างกัน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จึงทดสอบหาความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังตาราง 31

ตาราง 31 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานที่เรียน
ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

สถานที่เรียน		สถานที่เรียน		
		องครักษ์	ราชบุรี	ประสานมิตร
	$\bar{X}$	4.04	3.79	3.59
องครักษ์	4.04		0.26*	0.45**
ราชบุรี	3.79			0.19
ประสานมิตร	3.59			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 31 พบว่า เหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์ กับนิสิตระดับปริญญาโทราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระหว่างนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์ กับนิสิตระดับปริญญาโทประสานมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโทองครักษ์มีเหตุุงใจในการเลือกเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ นิสิตระดับปริญญาโทราชบุรีและประสานมิตร ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุุงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ ดังตาราง 32

ตาราง 32 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา		
1. ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้เข้ามาเรียนในสถาบันให้มากขึ้น	20	30.30
2. ควรเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพและประสบการณ์ ที่ให้ความรู้มากๆ	11	16.67
3. มีบุคลากรทางการศึกษาและหลักสูตรที่ดีมาก	10	15.15
4. จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์กับจำนวนนิสิตไม่เพียงพอกับความ ต้องการ และควรมีระบบการทำสารนิพนธ์ที่เป็นคาบการเรียนการสอนที่ มีตารางเวลาแน่นอน	6	9.10
5. ควรจะให้นักศึกษาแต่ละคนเสนอแนะแนวคิดและแนวปฏิบัติให้มากขึ้น	5	7.58
6. ควรจัดภาคปฏิบัติให้มากขึ้น	4	6.06
7. มีความต้องการให้บริการด้านเอกสารทางด้านวิชาการให้มากกว่านี้	4	6.06
8. ควรมีการจัดสมาคมศิษย์เก่าของบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	2	3.03
9. ต้องการให้เปิดสอนในระดับปริญญาโทในทุกจังหวัด	2	3.03
10. ควรมีสาขาให้เลือกมากกว่านี้	1	1.51
11. ควรจะให้นิสิตจัดกิจกรรมร่วมกันให้มากกว่านี้	1	1.51
รวม	66	100.00

จากตาราง 32 แสดงว่า มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 66 คน จำแนกเป็น 11 ข้อ ดังนี้ นิสิตมีความคิดเห็นว่าเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้เข้ามาเรียนในสถาบันให้มากขึ้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาควรเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพและประสบการณ์ ที่ให้ความรู้มากๆ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีบุคลากรทางการศึกษาและหลักสูตรที่ดีมากจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์กับจำนวนนิสิตไม่เพียงพอกับความต้องการ และควรมีระบบการทำสารนิพนธ์ที่เป็นคาบการเรียนการสอนที่มีตารางเวลาแน่นอน จำนวน 6 คน

จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.58 ควรจัดภาคปฏิบัติให้มากขึ้น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06
มีความต้องการให้บริการด้านเอกสารทางด้านวิชาการให้มากกว่านี้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06
ควรมีการจัดสมาคมศิษย์เก่าของบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 2 คน
คิดเป็นร้อยละ 3.03 ต้องการให้เปิดสอนในระดับปริญญาโทในทุกจังหวัด จำนวน 2 คน คิดเป็น
ร้อยละ 3.03 ควรมีสาขาให้เลือกมากกว่านี้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.51 ควรจะให้หนังสือจัด
กิจกรรมร่วมกันให้มากกว่านี้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.51

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษาค้นคว้าในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้ามี 2 ประการคือ เพื่อศึกษาค้นคว้าในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2544-2546 ใน 5 ด้านคือ ด้านลักษณะสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนก ตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างปีการศึกษา 2544-2546 จำนวน 196 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจก แบบสอบถามให้กับนิสิตระดับปริญญาโท ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 208 ฉบับ และได้รับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.23

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.0 ในการวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้ค่าสถิติ t-test และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป ใช้ค่าสถิติ F-test ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติใช้การทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. จำนวนและร้อยละของนิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปพบว่า นิสิตระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่มีอายุ 35-45 ปี รองลงมาเป็นอายุ 46 ปีขึ้นไป และอายุต่ำกว่า 35 ปี เป็นจำนวนน้อยที่สุด นิสิตระดับปริญญาโท ที่มี ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากกว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี นิสิตระดับปริญญาโทที่ปฏิบัติงานราชการมีจำนวนมากกว่านิสิตระดับปริญญาโท

ที่ทำงานเอกชน / รัฐวิสาหกิจ นิสิตระดับปริญญาโทเรียนที่ประสานมิตรมากที่สุด รองลงมาคือ ที่ราชบุรี และองครักษ์ตามลำดับ

2. เหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้านคือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าเหตุสนใจของนิสิตระดับปริญญาโทที่เลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านลักษณะของสถาบันเป็นเหตุสนใจให้นิสิตระดับปริญญาโทเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่เหลืออีก 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ข้อสรุปดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโทที่มีอายุต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียน ในภาพรวม 5 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่กำหนดว่านิสิตระดับปริญญาโทที่มีอายุต่างกันมีเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านลักษณะของสถาบัน นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนิสิตระดับปริญญาโทที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีเหตุสนใจสูงสุด รองลงมาคือนิสิตระดับปริญญาโทอายุ 35-45 ปี และอายุต่ำกว่า 35 ปีตามลำดับ

3.2 การเปรียบเทียบเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียนในภาพรวม 5 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่กำหนดว่านิสิตระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ต่างกันมีเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโทที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีเหตุสนใจในการเลือกเรียนในภาพรวม 5 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ที่กำหนดว่านิสิตระดับปริญญาโทที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกันมีเหตุสนใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านลักษณะของสถาบัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิตระดับปริญญาโทที่เป็นข้าราชการมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่า นิตระดับปริญญาโทที่ทำงาน เอกชน/รัฐวิสาหกิจ

3.4 การเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิตระดับปริญญาโทที่มีสถานภาพทางการเรียนต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนในภาพรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ที่กำหนดว่านิตระดับปริญญาโทที่มีสถานภาพทางการเรียนต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านลักษณะของสถาบัน นิตระดับปริญญาโท แผน ข. มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน แตกต่างจาก แผน ก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยนิตระดับปริญญาโท แผน ข. มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิต แผน ก. เพราะเป็นนิตภาคพิเศษ มีเหตุจูงใจสูงในด้านสถาบัน ด้านการประกอบอาชีพในสังคม ด้านความสนใจของตนเอง (อัมพิกา หล่อหลอม 2546 : 75) ดังจะเห็นได้เช่นกันในงานวิจัยฉบับนี้ ที่เหตุจูงใจในการเลือกเรียน ของนิตระดับปริญญาโท แผน ข. กับแผน ก. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 ด้านคือ ด้านการยอมรับของสังคม และด้านการพัฒนาตนเอง โดยนิต แผน ข. มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิต แผน ก.

3.5 การเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิตระดับปริญญาโทที่มีสถานที่เรียนต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนในภาพรวม 5 ด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 ที่กำหนดว่านิตระดับปริญญาโทที่มีสถานที่เรียนต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน โดยนิตระดับปริญญาโท องค์กรฯ มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุด รองลงมาคือนิตระดับปริญญาโท ราชบุรี และนิตระดับปริญญาโท ประสานมิตรตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนของนิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้สรุปผลดังต่อไปนี้

นิตระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นว่าเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 66 คน จำแนกเป็น 11 ข้อ ดังนี้ นิตมีความคิดเห็นว่าเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้เข้ามาเรียนในสถาบันให้มากขึ้น จำนวน 20 คน รองลงมาควรเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพและประสบการณ์ ที่ให้ความรู้มาก ๆ จำนวน 11 คน บุคลากรและหลักสูตร ที่สอนดีมีจำนวน 10 คน จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาสนับสนุนกับจำนวนนิตไม่เพียงพอกับความต้องการ จำนวน 6 คน ควรจะให้นักศึกษาแต่ละคนเสนอแนะแนวคิดและแนวปฏิบัติให้มากขึ้น จำนวน 5 คน ควรจัดภาคปฏิบัติให้มากขึ้น จำนวน 4 คน มีความต้องการให้บริการด้านเอกสาร

ทางด้านวิชาการให้มากกว่านี้จำนวน 4 คน ควรมีการจัดสมาคมศิษย์เก่าของบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 2 คน ต้องการให้เปิดสอนในระดับปริญญาโทในทุกจังหวัดจำนวน 2 คน ควรมีสาขาให้เลือกมากกว่านี้จำนวน 1 คน ควรจะให้บัณฑิตจัดกิจกรรมร่วมกันให้มากกว่านี้จำนวน 1 คน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้านคือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท ในภาพรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ รังรอง สีทอง (2535:252) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตในภาพรวม 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) สอดคล้องกับ จิราภรณ์ ไหวดี (2541 : 66) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 ทุกสังกัดมีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) สอดคล้อง รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544 : 72) ศึกษาเรื่องเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใน 5 ด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับอัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 69) ศึกษาเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตโดยรวมเฉพาะรายด้านอยู่ในด้านมาก แต่ไม่สอดคล้องกับ อัมพร ณ สงขลา (2539 : 76) ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญรวมทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของงานวิจัยฉบับนี้ ด้านลักษณะของสถาบันอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งแตกต่างจาก 4 ด้านอยู่ในระดับมาก แสดงว่านิสิตปริญญาโทให้ความสำคัญต่อเหตุจูงใจในเรื่องชื่อเสียงของสถาบันที่ผลิตผู้บริหาร

การศึกษาที่เป็นผู้นำแบบมืออาชีพ มีหลักสูตร ที่ปรับปรุงใหม่ทันต่อความต้องการของสังคม และมีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมากในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของสถาบันของรัฐบาลในด้านชื่อเสียงของสถาบัน

โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาระดับมหัณตติดังที่ อัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 72) กล่าวว่าด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความมุ่งมั่นผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้

นักปราชญ์ และมีความประพฤติดีผู้ทรงศีล ส่งเสริมวิจัยค้นคว้าและศึกษาหาความรู้ระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นิสิตผู้สมัครสอบเข้ามีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อเรียงจากมากไปหาน้อย ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ และด้านสถาบัน เป็นลำดับต่อมา (ชนิดา เพชรทองคำ, 2542 : 93) สรุปได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องรักษาคุณภาพทางการศึกษา ด้านลักษณะสถาบันให้เข้มแข็ง ด้านวิชาการ การวิจัยเพื่อสังคมและคณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้กับผู้สำเร็จการศึกษาทุกรุ่น เพื่อให้ชื่อเสียงของสถาบันยังคงเป็นที่นิยมสืบไป

2. เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้านคือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเปรียบเทียบตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียนอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 นิสิตระดับปริญญาโทที่มีอายุแตกต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับ รังรอง สีทองดี (2535 : 253) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตระดับปริญญาโท ภาคพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรพบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีระดับแรงจูงใจโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ อัมพร ณ สงขลา (2539 : 79) ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่านักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่มีอายุต่างกันมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านลักษณะของสถาบัน นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนิสิตระดับปริญญาโทที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีเหตุจูงใจสูงสุด รองลงมาคือนิสิตระดับปริญญาโทอายุ 35 – 45 ปี และอายุต่ำกว่า 35 ปี ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ รังรอง สีทองดี (2535 : 254) ที่กล่าวว่า นิสิต

ระดับปริญญาโทที่อายุ 46 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่านิสิตที่มีอายุ 26–35 ปีในด้านการเรียนเพื่อรู้เกี่ยวกับการปรารถนาที่จะเรียน ในสิ่งที่ตนมีความสามารถเรียนได้ต้องการเตรียมตัวเพื่อช่วยสังคม และคุ้นเคยกับสถาบันแห่งนี้ ฉะนั้นในการวางแผนของภาควิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้มี ผู้สมัครสอบเข้าศึกษาต่อในจำนวนมากควรตั้งกลุ่มเป้าหมายของผู้สมัครที่มีอายุช่วง 35–46 ปีขึ้นไป เนื่องจากสถิติของผู้สมัครที่ผ่านมามีจำนวนมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ และยังมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงกว่าด้วย

2.2 นิสิตระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือก เรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับ อัมพร ณ สงขลา (2539 : 80) ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่มีประสบการณ์ในด้านการทำงานต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ อัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 77) ศึกษาเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาโดยรวม ทุกด้านไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตทุกคนจบระดับ ปริญญาตรี และมีงานทำแล้วเป็นจำนวนมากกว่า 10 ปี เป็นส่วนใหญ่ จึงถือว่าได้ประสบความสำเร็จ ในการศึกษาและงานอาชีพในระดับหนึ่งแล้ว ดังที่ พรศรี สุขสวัสดิ์ (2530 : 13) กล่าวว่า ถ้าบุคคลที่ ประสบความสำเร็จในการศึกษาหรือประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้วจะเป็นกำลังใจให้คนมุ่งมั่น ศึกษาหรือประกอบอาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไป นิสิตที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน จึงมี เหตุจูงใจ

ในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นิสิตระดับปริญญาโทที่มี ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิสิตที่มีประสบการณ์ใน การทำงานน้อยกว่า 10 ปี คือ ด้านลักษณะสถาบันและด้านการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิต ระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง ย่อมมีอายุสูงกว่า จึงทำให้มีเจตคติต่อ สถานที่มีชื่อเสียงหรือคุ้นเคยกับสถาบันที่ตนเคยเป็นศิษย์เก่าจึงทำให้เกิดเหตุจูงใจสูงขึ้น อีกทั้งนิสิต ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่าย่อมต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และมีวุฒิการศึกษา ที่สูงขึ้นในอาชีพที่ตนทำอยู่

2.3 นิสิตระดับปริญญาโทที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติงานต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในภาพรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ซึ่งสอดคล้องกับ รังรอง สิทองดี (2535 : 255) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโท ภาควิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตที่มีอาชีพรับราชการและอาชีพอื่นที่ไม่ใช่รับราชการมีระดับแรงจูงใจโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านลักษณะของสถาบัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตระดับปริญญาโทที่เป็นข้าราชการมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิสิตระดับปริญญาโทที่ทำงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตระดับปริญญาโทที่ปฏิบัติงานรับราชการมักจะจบการศึกษาจากสถาบันของรัฐ จึงมีเหตุจูงใจสูงที่จะเลือกเรียนต่อในสถาบันของรัฐ และนิสิตที่มีอาชีพรับราชการ มองเห็นความสำคัญในการติดต่อประสานงานของหน่วยงานอื่นมาก จึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ทำให้พบว่า รายด้านทั้ง 4 คือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านการยอมรับของสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก นิสิตระดับปริญญาโทที่เป็นข้าราชการมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่า นิสิตระดับปริญญาโทที่ทำงานเอกชน / รัฐวิสาหกิจ ยกเว้นด้านความก้าวหน้าในอาชีพ พบว่านิสิตระดับปริญญาโทที่ทำงานเอกชน / รัฐวิสาหกิจ มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิสิตระดับปริญญาโทที่เป็นข้าราชการ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่ทำงานเอกชนต้องการความก้าวหน้าในอาชีพการงานมากกว่า

2.4 นิสิตระดับปริญญาโท ที่มีสถานภาพทางการเรียนต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่านิสิตจะเรียนในสถานภาพใด ย่อมต้องการความรู้ความสามารถสูงสุดเพื่อความก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่ ตามกำลังความสามารถที่ตนเองจะศึกษาได้ จะได้ยกระดับตนเองให้สูงขึ้น เป็นที่ยอมรับและให้ได้ปริญญาบัตร สมตามความตั้งใจไว้ ในระดับมหาวิทยาลัย ฉะนั้น นิสิตภาคปกติหรือภาคพิเศษจึงมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 92) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวรปีการศึกษา 2533 – 2534 พบว่า แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทวิชาเอกการบริหารการศึกษาของภาคปกติและภาคพิเศษ รวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านของเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านลักษณะของสถาบัน นิสิตระดับปริญญาโท แผน ก. มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างจาก แผน ก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโท แผน ข. มีเหตุจูงใจ

ในการเลือกเรียนสูงกว่านิสิตแผน ก. เป็นเพราะนิสิตภาคพิเศษมีเหตุจูงใจสูงในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านการประกอบอาชีพในสังคม ด้านความสนใจของตนเอง (อัมพิกา หล่อหลอม, 2546 : 75)

ดังจะเห็นได้เช่นกันในงานวิจัยฉบับนี้ ที่ให้ความสนใจในการเลือกเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท แผน ข. กับแผน ก. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 ด้านคือ ด้านการยอมรับของสังคม และด้านการพัฒนาตนเอง โดยนิสิต แผน ข. มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านิสิตแผน ก.

2.5 นิสิตระดับปริญญาโท ที่มีสถานที่เรียนต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเหตุจูงใจในการเลือกเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท องค์กรฯ กับนิสิตระดับปริญญาโท ราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างนิสิตระดับปริญญาโท องค์กรฯ กับ นิสิตระดับปริญญาโท ประสานมิตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างนิสิตระดับปริญญาโท ราชบุรี กับนิสิตระดับปริญญาโท ประสานมิตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับปริญญาโท องค์กรฯ มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือนิสิตระดับปริญญาโท ราชบุรี และนิสิตระดับปริญญาโท ประสานมิตร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตในแต่ละสถานที่ มีสภาพการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปจากการสัมภาษณ์พูดคุยกับนิสิตบางคน พบว่าสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนที่องค์กรฯ มีข้อดีคือ

มีสถานที่ที่สะดวกสบาย มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่สะดวกพร้อมใช้งาน มีการให้บริการการศึกษาที่ประทับใจ มีคณาจารย์ที่ให้คำปรึกษาดี แม้จะต้องเดินทางจากประสานมิตรมาสอนที่องค์กรฯ แต่คณาจารย์ก็มาด้วยความรักลูกศิษย์ และความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกันในรุ่น มีความเป็นกัลยาณมิตรของนิสิตร่วมชั้นเรียนดี จึงก่อให้เกิดความสุขในการเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทำให้เป็นเหตุผลต่อเหตุจูงใจในการเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่องค์กรฯ (จริญ คิงาม. สัมภาษณ์. 2547) สำหรับการสัมภาษณ์ตัวแทนนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่เรียนที่ราชบุรี พบว่าการเรียนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาโดยภาพรวม มีบรรยากาศในการเรียนที่ไม่เครียดมาก มีความสุขต่อการเรียนการสอน คณาจารย์ให้ความสนใจนิสิตดีมาก มีความ

ผูกพันระหว่างลูกศิษย์กับอาจารย์อย่างมาก ในรุ่นมีความช่วยเหลือกันดีในทุกเรื่อง มีการติดตามรุ่นน้อง ทั้งในกิจกรรมร่วมของสถาบันและเชิงวิชาการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่เหมาะสมสิ่งเหล่านี้จึงเป็นแรงจูงใจให้มีรุ่นน้อง (สุเทพ ฉายขจร. สัมภาษณ์. 2547) สำหรับการสัมภาษณ์นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่เรียนที่ ประสานมิตร สรุปข้อมูลได้ว่านิสิตร่วมรุ่นมีความสัมพันธ์กันดี มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันพอสมควร ความห่วงใยของคณาจารย์ที่มีต่อลูกศิษย์ดี คณาจารย์มีประสบการณ์ มีความรู้ ความสามารถสูงเหมาะสมกับชื่อเสียงของสถาบันที่เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน ยังไม่พร้อม

เท่าที่ควร เช่น การให้บริการด้านเอกสารมีหลายขั้นตอน ด้านของตารางเวลาในการทำสารนิพนธ์ตามขั้นตอนขาดความยืดหยุ่น และด้านความพร้อมของบุคลากรบัณฑิตวิทยาลัยยังไม่ค่อยมีความพร้อม การใช้เทคโนโลยีสื่อทางการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัย สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ความสะดวกในการติดต่อกับคณาจารย์ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะอาจารย์มีภาระหน้าที่มากทำให้จัดสรรเวลาให้กับนิสิตไม่ทั่วถึง และเพียงพอต่อการมาติดต่ขอพบอาจารย์ (ศรัณยา แสงหิรัญ, สัมภาษณ์, 2547)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ตัวแทนนิสิตระดับปริญญาโท ของทั้ง 3 สถานที่ พบว่า สิ่งที่มีผลต่อความแตกต่างของระดับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ห้องเรียน อุปกรณ์ความพร้อม สื่อการเรียนการสอน การบริการของบัณฑิตวิทยาลัย ภาระหน้าที่ของอาจารย์มีมากทำให้เวลาที่จะพบกับนิสิตมีน้อยลง ส่วนด้านลักษณะของสถาบัน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม และด้านการพัฒนาตนเอง นิสิตระดับปริญญาโทที่ องค์กรฯ เห็นคุณค่าและความสำคัญที่ได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับปริญญาโท เนื่องจากสภาพการศึกษาในจังหวัดนครนายก ยังไม่มีสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโทให้เลือกมาก เมื่อเทียบกับจังหวัดราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์ (เดชฯ คำสุวรรณ, สัมภาษณ์, 2547) พร้อมกับได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาเป็นอย่างดี เมื่อเทียบกับนิสิตที่เรียนที่ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตได้เสนอให้ภาควิชาควรจะมีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้มีผู้สมัครเข้ามาเรียนในสถาบันให้มากขึ้น ถือเป็นข้อเสนอแนะที่มีคะแนนสูงสุดที่ได้จากแบบสอบถามงานวิจัยนี้ รองลงมา นิสิตได้เสนอให้เลือกบุคลากรที่มีคุณภาพและประสบการณ์ที่ให้ความรู้ในสาขามากขึ้น มีบุคลากรทางการศึกษาและหลักสูตรที่ดีมาก จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์กับจำนวนนิสิตไม่เพียงพอกับความต้องการ และมีระบบการทำสารนิพนธ์ที่เป็นคาบการเรียนการสอนที่มีตารางเวลาที่แน่นอน ควรจะให้นิสิตแต่ละคนเสนอแนวคิดและแนวปฏิบัติให้มากขึ้นตามลำดับ จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จะเห็นว่า นิสิตต้องการให้ภาควิชาการบริหารการศึกษาทำการกระตุ้นเหตุจูงใจในการเลือกเรียนของผู้สมัครให้มากขึ้น โดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้มากกว่าเดิม เพราะบางสถานที่ที่มีผู้สมัครสอบเข้าน้อยลง จึงเป็นเหตุให้นิสิตเขียนข้อเสนอแนะมาด้วยความถี่มากที่สุด สำหรับข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่รองลงมาคือ เสนอให้ภาควิชาคัดเลือกบุคลากร คณาจารย์ ที่มีคุณภาพและมีประสบการณ์ ที่ให้ความรู้ในสาขาวิชามากขึ้น ให้เพียงพอต่อจำนวนนิสิต เนื่องจากอาจารย์แต่ละท่านมีภาระหน้าที่มากมาย ทำให้เวลาที่จะให้กับนิสิตมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการ

ให้คำปรึกษา การทำสารนิพนธ์ หรือการปรึกษาวิชาเรียนด้านอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อค้นพบจากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาการบริหารการศึกษา และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า

1. จากการวิจัยพบว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านลักษณะสถาบัน อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่านิสิตระดับปริญญาโทมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว และเมื่อพิจารณาด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับของสังคม และด้านการพัฒนาตนเอง พบว่าเป็นไปตามลำดับขั้นตามความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่เหตุจูงใจภายในตัวบุคคล ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีเชิงจิตวิทยา แต่เมื่อพิจารณาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของงานวิจัยฉบับนี้พบว่านิสิตระดับปริญญาโท มีเหตุจูงใจในระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดใน จำนวน 5 ด้าน เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว ผู้วิจัยจึงเสนอแนะดังนี้

1.1 จัดการให้บริการความสะดวกรวดเร็วจากบัณฑิตวิทยาลัย โดยลดขั้นตอนการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่วนต่างๆของบัณฑิตวิทยาลัยให้มากที่สุด โดยอาจนำแนวคิดการบริหารองค์กรสมัยใหม่ แบบวันสต็อป เซอร์วิส (Onestop service) มาใช้

1.2 จัดการให้บริการด้านการติดต่อกับบัณฑิตวิทยาลัย โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่เรียน เช่นองครักษ์ และราชบุรี อาจจะมีเจ้าหน้าที่จำนวนสัก 1 หรือ 2 คน อยู่ประจำ เพื่อให้บริการด้านเอกสารหรือด้านคำปรึกษากับนิสิตที่อยู่ห่างไกลจากมหาวิทยาลัยซึ่งอาจนำเทคโนโลยีการสื่อสารหรือระบบสารสนเทศมาใช้ในการติดต่อ เพื่อความสะดวกในการเดินทางของนิสิต จะได้ลดเวลาและไม่ต้องเดินทางเข้ามาในกรุงเทพฯ ทำให้ลดปัญหาการจราจรได้ในส่วนหนึ่ง

2. จากผลการวิจัยฉบับนี้ เมื่อเปรียบเทียบเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาโท จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สถานภาพทางการเรียน และสถานที่เรียนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกันและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน แสดงว่าอายุและประสบการณ์ ไม่มีผลต่อเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงเสนอให้ขยายจำนวนห้องเรียนให้มากขึ้นเพื่อรองรับ

ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อ จะได้มีโอกาสเรียนมากขึ้นโดยเฉพาะสำหรับนิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี จะได้นำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในอาชีพการงานและสังคม ได้อย่างเกิดประโยชน์เป็นระยะเวลานาน หรือมีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้มากกว่า

2.2 จากข้อมูลจำนวนของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า มีนิสิตที่ทำงานภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ เข้ามาศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นจำนวน 23 เปอร์เซนต์ของทั้งหมด แม้นิสิตจะรู้ว่าวุฒิที่ได้รับหลังเรียนจบการศึกษาจะไม่ตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ละนั้น ทางภาควิชาจึงควรที่จะเสริมหลักสูตรวิชาที่ว่าด้วยธุรการทางการศึกษา เช่น งบประมาณการบริหารการศึกษาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต สนองความต้องการของตลาดมากขึ้น

2.3 จากข้อมูลการเปรียบเทียบนิสิต แผน ก. มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษามากกว่านิสิต แผน ก. ในด้านลักษณะสถาบัน ด้านการยอมรับของสังคม และด้านการพัฒนาตนเอง แสดงว่าค่านิยมในตัวสถาบันของนิสิต แผน ข. มีมากกว่า แผน ก. อีกทั้งจำนวนของนิสิต แผน ข. มีมากกว่า แผน ก. มากขึ้นเป็นที่น่าสนใจ ในการเรียน แผน ข. มากกว่า แผน ก. พบว่านิสิตที่เรียนภาคปกติมีน้อยมาก เมื่อเทียบเป็นเปอร์เซนต์มีเพียง 10.2 เปอร์เซนต์ แสดงว่าระบบการเรียนไม่ตอบสนองแรงจูงใจในการเลือกเรียน ของกลุ่มเป้าหมาย จึงเสนอแนะให้ทำการศึกษาปัญหาอย่างจริงจังต่อการลดจำนวนลงของนิสิตระดับปริญญาโท ภาคปกติ

2.4 จากผลสรุป เหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท จำแนกตามสถานที่เรียน พบว่า นิสิตที่เรียนที่ประสานมิตร มีเหตุจูงใจ ในการเลือกเรียน น้อยที่สุด เสนอแนะให้มีการสอดแทรกเนื้อหาความสำคัญของ ลักษณะสถาบัน และด้านการพัฒนาตนเองให้นิสิตที่เรียนที่ประสานมิตร โดยการจัดกิจกรรมทั้งในรุ่นเดียวกัน ระหว่างรุ่น และระหว่างรุ่นกับสถาบัน ให้มากขึ้น โดยมีเป้าหมายที่สร้างความสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวและก่อให้เกิดความรักต่อสถาบันมากขึ้น และในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของบัณฑิตวิทยาลัย และภาควิชา เสนอแนะให้มีการให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว ลดขั้นตอน พร้อมทั้งด้านสถานที่ อาคารเรียนควรเอื้ออำนวยให้มีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม บรรยากาศการเรียนระดับปริญญาโท มากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะทั่วไป คือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัครเข้ามาเรียนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้มากขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มจำนวนห้องเรียนเพื่อรองรับความต้องการของตลาดการศึกษาในเวลาเดียวกัน ต้องปรับระบบการจัดการให้ดีขึ้น เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคมการศึกษาไทยในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทําวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของนิสิต ที่เกี่ยวกับ การจัด การเรียนการสอน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ควรมีการทําวิจัยในเรื่องการติดตามผลนิสิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสาขาวิชา การบริหารศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเปรียบเทียบความต้องการ ก่อนเข้าศึกษา กับประโยชน์หรือความรู้ ที่ได้รับหลังสำเร็จการศึกษาวัดตรงกับความต้องการหรือไม่

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเหตุผลของนิสิตปริญญาตรีกับปริญญาโท ในสังกัดหน่วยงาน หรือสาขาวิชาต่างๆ เพื่อจะได้ทราบว่า มีเหตุผลอะไรบ้างที่เป็นสาเหตุสำคัญ ที่ส่งผลให้นิสิตเข้าศึกษาต่อ ซึ่งอาจเปรียบเทียบกับนิสิตที่อยู่ในสาขาวิชาต่างกัน มีเหตุผลใจใน การศึกษาต่อระดับปริญญาโทเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
กิติ ตั๊กคานนท์, นายแพทย์. (2533). *นักบริหารทันสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์บัตเตอร์ฟลาย.
- คณะกรรมการนิตินระดับบัณฑิตศึกษา. (2544). *สูงสุดสู่...จุดหมาย ปัญญาประดิษฐ์อาวุธ*.
กรุงเทพฯ : ชัน พรินต์.
- จรัญ ติงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ เมื่อ 20 มีนาคม 2547. ถ่ายเอกสาร
- จิราภรณ์ ไหวดี. (2541). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนิสิตมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ปีการศึกษา 2540*. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิดา เพชรทองคำ. (2542). *การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท
ของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
ถ่ายเอกสาร.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสันธุ์. (2523). *การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2528). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดชา คำสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ เมื่อ 20 มีนาคม 2547. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล เกื้อถวิลวงศ์. (2528). *การจูงใจเพื่อผลงาน*. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). *วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2546)*. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผน
อุดมศึกษา.
- ทวีพันธ์ คล้ายเพชร. (2541). *แรงจูงใจของนักศึกษาที่เข้าศึกษาวิชาชีพพระยะสันในวิทยาลัยสารพัด
ช่างเขตการศึกษาที่ 5*. วิทยานิพนธ์. คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

- ทองหล่อ นาคหอม. (2535). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิต วิชาเอกการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533-2534. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526, ตุลาคม – ธันวาคม). “เรียนเพื่ออะไร,” วิทยจารย์ 4
32 – 35.
- ธาดา อังศุโชติ และ อภิชัย บวรกิตติวงศ์. (2532, สิงหาคม). “การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าเรียน
และแนวโน้มในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,” วิจัยสนเทศ. 9(107) : 2.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2543). เศรษฐศาสตร์การศึกษา : สำหรับผู้บริหารการศึกษา.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรธิดา วารินทร์. (2539). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อการศึกษาออก
โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนอุตสาหกรรม ในจังหวัดนครปฐม.
ปริญญาการศึกษาคุุณบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา วัฒนภรณ์. (2530). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2532). หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด ทองมาก. (2529). ความวิตกกังวลนิสัยในการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำกว่าระดับความสามารถ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมชัย สโรบล. (2542). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียน
เตรียมทหาร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรเทพ สีทองอิน. (2533). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษา
วิทยาลัยพลศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณี ข. เจริญจิต. (2528). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : บริษัทคอมพ์แพคท์

พรินท์ จำกัด.

พรศรี สุขสวัสดิ์. (2530). เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาเอก บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศน์
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐและวิทยาลัยครู. ปริญญานิพนธ์
(กศ.ม.) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พระเทพเวที. (2532). การศึกษาที่สากลบนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์
พรินต์กรุ๊ป.

“พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517,” (2517, 28 มิถุนายน).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 91 ตอนที่ 112 หน้า 9.

พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543). รายงานการวิจัยการพัฒนาการ
เรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2540). 48 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ :

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. อธิการบดี. (2542). ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง การเก็บเงิน

ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2543 ก). หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง
พ.ศ.2543. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.

_____. (2543 ข). สามยุคของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

_____. (2544). วันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

_____. (2545 ก). รายงานการประเมินตนเอง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์.

_____. (2545 ข). รายงานการวิจัย การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขา
การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.

_____. (2546 ก). ระเบียบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนิสิตระดับปริญญาโท และ
ประกาศนียบัตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2546 ข). “สถิติการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา,” เอกสารในฝ่ายรับ
นิสิตใหม่. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มันทนา สานติวัตร และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยการเทียบระดับและการเทียบโอนผลการ
เรียนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

- วรัญญา เปรมฤทัย. (2545). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์. ก.ม. (บริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. (2544). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ
ที่บางครั้งก็พลาดได้,” ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 8(3) : 8 – 11.
- วีรวัฒน์ พุ่มพยอม. (2541). การศึกษาปัจจัยจูงใจเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา
เอกชน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค. ภาคนิพนธ์ ระดับปริญญา
โท กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- รังรอง สีทองดี. (2535). แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รังสรรค์ แสงสุข และคณะ. (2544). รายงานการวิจัย เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา
ของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งทิวา ประสพสันต์. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยา
การศึกษา ของนิสิตระดับบัณฑิตวิทยาลัย ของสถาบันการศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์.
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2524). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ทวีกิจการพิมพ์.
- ลีลาภรณ์ นาคทรพร. (2531, เมษายน - พฤษภาคม). “ทิศทางการพัฒนาการศึกษาไทย,”
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 22(4) : 37 – 49.
- ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2545). รายงานการวิจัยการพัฒนาโครงสร้างการผลิตบัณฑิตด้าน
ศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์ และระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2543). รายงานการวิจัย ผลกระทบของ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีต่อบทบาทของภาควิชาการบริหาร

การศึกษาในการปฏิรูปการบริหารและจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.

สมชัย เจนจตุรงค์. (2542). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.

ปริญญาณิพนธ์. กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.

_____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรทิหวาน กราฟฟิค จำกัด.

สุชา จันทรเฒ. (2531). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุดา ทัพสุวรรณ. (2541). หนังสือผู้นำในการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

สุทิน นพเกต. (2534, พฤษภาคม). “เด็กแก่เรียนนิสิตปริญญาโทไม่ใช่แฟน แต่เป็นการหา
ความก้าวหน้าใส่ตัว,” วัฏจักร. 10(1583) : 18.

สุพรรณิ เสาวดี. (2543). มุลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุพิน เปรมศรี. (2536). สาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นใน
หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี. ปริญญาณิพนธ์. กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ และทัศน สว่างศักดิ์. (2545). รายงานการวิจัย การติดตามผลผู้สำเร็จ
การศึกษา หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภัททา ปิ่นทะแพทย์. (2532). จิตวิทยาทั่วไปแนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.

- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2533). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรกุล เจนอบรม. (2530). *ความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาต่อเนื่องข้าราชการไทย*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพล กาญจนะจิตรา. (2536). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรมการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- สุรางค์ ใ้วตระกูล. (2533). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สุเทพ ฉายขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ เมื่อ 20 มีนาคม 2547.
- ศรัญญา แสงหิรัญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ เมื่อ 20 มีนาคม 2547.
- อักรชิต ทิมะทิพย์สกุล. (2529). *การวิเคราะห์มูลเหตุของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร ณ สงขลา. (2539). *เหตุปัจจัยในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพิกา หล่อหลอม. (2546). *เหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์. คศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อเนก ชิตเกษร. (2542). *มูลเหตุปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ*. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยพายัพ. ถ่ายเอกสาร.
- Boshier, Roger W. (1971). "Motivation Orientations of Adult Education Participants : A Factor Analytic Exploration of Houle's Typology," *Adult Education*. 21(1) : 3-26.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill
- Guiford, John S. and Gray, David E. (1970). *Motivation and Modern Management*.

London : Harper and Row.

Harsanyi, John C. (1986, April). "Advance in Understanding Rational Behavior," *Rational Choice*. Great Britain : Billing & Son. 5(12) : 45-46.

Hoppock, R. (1967). *Occupation Information*. New York : McGraw-Hill.

Houle, Cyril O. (1961). *The Inquiring Mind*. Madison, Wisc. : University of Wisconsin Press.

Hermans, Herbert J.M. (1970, August). "A Questionnaire Measures of Achievement Motivation," *Journal of Applied Psychology*. 9(54) : 354-355.

Lindgren, Henry C. (1967). *Educational Psychology in the Classroom*. New York : John Wiley & Sons Inc.

Lyon, J.B. (1977, October). "A Study of Experimental, Motivational, and Personality Factors Related to Vocational Decision Versus Indecision," *Dissertation Abstracts International*. 20 : 1269-A.

Mori, Takako. (1979, December). "Analysis of Factors Influencing Motivations for Becoming a Teacher," *The Journal of Educational Research*. 60(4) : 174-176.

Maslow, Abraham H. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Brothers.

Morstein, Barry R. and Smart, Jone C. (1974). "Reasons for Participation in Adult Education Courses : A Multivariate Analysis of Group Differences," *Adult Education*. 24(2) : 83-89.

National Institute for Adult Education. (1970). "Adequacy of Provision," *Adult Education*. 42(6).

Pourchot, Thomas Leanard. (1999). *The Motivation Toward Personal Development in Adults' higher Education Participation*. Northern Illinois University.

Rosenberg, Morris and others. (1970). *Occupation and Values*. Illinois : The Free Press.

Wittenauer, Martha Anne. (1980, May). "Job Satisfaction and Faculty Motivation," *Dissertation Abstracts International*. 41 : 608-A.